

Spis treści

Rodzajnik

Rzeczownik

Zaimek

Przyimek

Przymiotnik

Liczebnik

Czasownik

Zdania

Tabela czasowników mocnych

Spis treści

Rodzajnik

Rzeczownik

Zaimek

Przyimek

Przymiotnik

Liczebnik

Czasownik

Zdania

Tabela czasowników mocnych

Rodzajnik

[zobacz też](#)

Rodzajnik jest to częścią mowy, która nie występuje w języku polskim. W języku niemieckim pojawia się przed rzeczownikiem i określa jego rodzaj i przypadek. Ponieważ rodzaj naturalny i gramatyczny nie zawsze są zgodne, rzeczowników niemieckich należy się uczyć zawsze z rodzajnikiem. Rozróżniamy rodzajnik określony (der - dla rodzaju męskiego, die - dla żeńskiego i das - dla nijakiego) i nieokreślony (ein - rodzaj męski, eine - żeński i ein - nijaki). Wybierz interesujący cię temat:

[Rodzajnik określony](#)

[Rodzajnik nieokreślony](#)

[Brak rodzajnika](#)

Rzeczownik

Rodzajnik określony

zobacz też

Występuje w liczbie pojedynczej i mnogiej. W liczbie mnogiej jest dla wszystkich rodzajów taki sam "die". Z rodzajnikiem określonym występuje¹:

1. rzeczowniki, które s¹ w jakiegoś sposób określone lub już znane z wcześniejszego kontekstu:

Das ist ein Mädchen. Das Mädchen ist sehr nett.

(Ta, jakaś konkretna) dziewczyna jest mi³a.

2. rzeczowniki, które występuj¹ na świecie jako niepowtarzalne:

Die Sonne geht unter.

S³ońce zachodzi.

3. rzeczowniki z przymiotnikiem w stopniu najwyższym i z liczebnikiem porz¹dkowym:

Monika ist die beste Schülerin in dieser Klasse.

Monika jest najlepsz¹ uczennic¹ w tej klasie.

Sie geht in die fünfte Klasse.

Ona chodzi do pi¹tej klasy.

4. nazwy w³asne gór, mórz, jezior, rzek, gwiazd, pustyni, ulic, gazet i czasopism oraz państw, które nie s¹ rodzaju nijakiego:

Der Nil ist der längste Fluß der Erde.

Nil jest najd³uższ¹ rzek¹ na ziemi.

Meine Mutter will an die Ostsee fahren, mein Vater aber an den Bodensee.

Moja mama chce jechać nad Ba³tyk, a tata nad jezioro Bodeńskie.

Biegen Sie bitte in die Królewskastraße ein.

Proszę skręcić w ulicę Królewsk¹.

In der "Zeit" kann man viel Interessantes lesen.

W "Czasie" można przeczytać wiele interesuj¹cych rzeczy.

Die Türkei ist ein exotisches Land.

Turcja jest egzotycznym krajem.

5. nazwy pór roku, miesięcy, pór dnia, posi³ków:

Am Nachmittag kommen die Eltern aus dem Büro.

Po po³udniu rodzice przychodz¹ z pracy.

Im Winter essen wir das Frühstück sehr spät.

W zimie jemy późno śniadanie.

Rodzajnik

Rodzajnik nieokreślony

Brak rodzajnika

Rzeczownik

Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym

Rodzajnik nieokrełony

zobacz też

W liczbie mnogiej nie istnieje, w liczbie pojedynczej rodzaj męski "ein", żeński "eine", nijaki "ein". Z rodzajnikiem nieokreślonym występują:

1. rzeczowniki, które występują po raz pierwszy i nic bliższego o nich nie wiemy:

Das ist ein Haus.

To jest dom.

2. rzeczowniki występujące przy porównaniach:

Er spricht Deutsch wie ein Deutscher.

On mówi po niemiecku jak Niemiec.

3. rzeczowniki występujące po zwrocie "es gibt":

Hinter dem Haus gibt es einen Garten.

Za domem jest ogród.

4. rzeczowniki określające jeden element ze zbioru takich samych rzeczy:

Klaus ist ein Kollege von Helga.

Klaus jest kolegą Helgi (jednym z wielu).

Rodzajnik

Rodzajnik określony

Brak rodzajnika

Rzeczownik

Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym

Brak rodzajnika

zobacz też

Bez rodzajnika występuj¹:

1. rzeczowniki w liczbie mnogiej, które w liczbie pojedynczej występuj¹ z rodzajnikiem nieokreślonym:

Da kommen Kinder aus dem Haus. (Da kommt ein Kind aus dem Haus.)

Tam dzieci wychodz¹ z domu.

2. rzeczowniki materia³owe i abstrakcyjne:

Ich esse gern Obst und Gemüse.

Jem chętnie owoce i warzywa.

Sie hat noch Hoffnung auf Genesung.

Ona ma jeszcze nadzieję na wyzdrowienie.

3. rzeczowniki określaj¹ce imię, nazwisko, zawód, narodowość, religię, światopogl¹d, tytu³ lub pokrewieństwo:

Das ist Rolf.

To jest Rolf.

Meine Schwester arbeitet als Krankenschwester.

Moja siostra pracuje jako pielęgniarka.

Er ist Pole.

On jest Polakiem.

Doktor Weber ist sehr bekannt.

Doktor Weber jest bardzo znany.

Tante Sigrid wohnt auf dem Lande.

Ciocia Sigrid mieszka na wsi.

4. rzeczowniki użyte w niektórych przys³owiacz i zwrotach:

Ende gut, alles gut.

Bez pracy nie ma ko³aczy.

Das kommt nicht in Frage.

To nie wchodzi w rachubę.

5. rzeczowniki po przys³ówkach: viel, wenig, etwas oraz po zaimkach i liczebnikach g³ównych:

Ich habe heute viel Zeit.

Mam dzisiaj dużo czasu.

Er hat vier Bücher von Kafka.

On ma cztery ksi¹żki Kafki.

Das ist meine Mutter.

To jest moja mama.

6. czł¹eci świata, kraje, miasta:

Warszawa ist die Hauptstadt Polens.

Warszawa jest stolic¹ Polski.

Norwegen liegt in Nordeuropa.

Norwegia leży w Europie Pó³nocnej.

Rodzajnik

Rodzajnik określony

Rodzajnik nieokreślony

Rzeczownik

Odmiana przymiotnika bez rodzajnika

Rzeczownik

[zobacz też](#)

Rzeczowniki piszemy zawsze dużą literą. Jest to część mowy, która posiada rodzaj liczbę i przypadek. Wybierz interesujący cię temat:

[Rzeczowniki złożone](#)

[Homonimy](#)

[Liczba rzeczownika](#)

[Odmiana rzeczownika](#)

[Odmiana imion własnych](#)

[Rzeczownikowo użyte inne części mowy](#)

Rodzajnik
Zaimek
Przyimek

Rzeczowniki złożone

zobacz też

W języku niemieckim występuje bardzo dużo wyrazów złożonych z dwu lub więcej wyrazów, przy czym ostatni człon jest wyrazem podstawowym, a poprzednie go określają¹:

das Schlafzimmer (das Zimmer, schlafen)

pokój (das Zimmer - wyraz podstawowy) sypialny (schlafen)

Wyraz podstawowy nadaje rodzaj całemu wyrazowi złożonemu i tłumaczymy go jako pierwszy:

die Reisetasche (die Tasche, reisen)

torba (die Tasche) podróżna (reisen)

Człony rzeczownika złożonego³¹cz¹ się nieraz za pomocą¹ spójki: -s, -n, -en, -er:

der Name, der Tag - der Namenstag

imię, dzień - imieniny

Rzeczownik

Rodzajnik

Odmiana rzeczownika

Homonimy

zobacz też

Homonimy s¹ to rzeczowniki, które w języku niemieckim brzmi¹ tak samo lecz różni¹ się od siebie rodzajem (rodzajnikiem) lub liczb¹ mnog¹ i maj¹ przy tym inne znaczenie:

der See - jezioro

die See - morze

die Bank - die Bänke - ³awka

die Bank - die Banken - bank

Rzeczownik
Liczba rzeczownika
Rodzajnik

Liczba rzeczownika

zobacz też

Rzeczowniki przybierają w liczbie mnogiej końcówki takie jak: -e, -er, -(e)n; niektóre otrzymują przegłos czyli Umlaut, a niektóre nie zmieniają się w ogóle. Istnieje co prawda pewne reguły tworzenia liczby mnogiej, lepiej jednak na etapie początkującym i średnio zaawansowanym uczyć się jej na pamięć. Istnieje też szczególne przypadki liczby mnogiej:

das Auto - die Autos (końcówka -s)

der Organismus - die Organismen (-ismus zamienia się na -ismen)

das Schema - die Schemen (-a zamienia się na -en)

das Mineral - die Mineralien (końcówka -ien)

Istnieje też grupa rzeczowników, które występują tylko w liczbie mnogiej:

die Eltern - rodzice

die Ferien - wakacje

Inne rzeczowniki występują tylko w liczbie pojedynczej:

der Fleiß - pilność

die Milch - mleko

das Gepäck - bagaż

Rzeczownik
Rodzajnik

Odmiana rzeczownika

zobacz też

W języku niemieckim odróżniamy cztery przypadki, na które wskazuje rodzajnik.

Mianownik/Nominativ - **wer? was?** - *kto? co?*

Dope³niacz/Genitiv - **wessen?** - *czyj? czyja? czyje?*

Celownik/Dativ - **wem?** - *komu?*

Biernik/Akkusativ - **wen? was?** - *kogo? co?*

Oto schemat odmiany rodzajnika:

	mêski	żeński	nijaki	l.mn.
N	der / ein	die / eine	das / ein	die / -
G	des / eines	der / einer	des / eines	der / -
D	dem / einem	der / einer	dem / einem	den / -
A	den / einen	die / eine	das / ein	die / -

Das ist ein Schüler. Wer ist das?

To jest uczeñ. Kto to jest? (N - mianownik)

Das ist das Haus des Vaters. Wessen Haus ist das?

To jest dom ojca. Czy to jest dom? (G - dope³niacz)

Ich helfe dem Vater. Wem hilfst du?

Ja pomagam ojcu. komu pomagasz? (D - celownik)

Ich sehe den Vater. Wen siehst du?

Widzê ojca. Kogo widzisz? (A - biernik)

UWAGA!

Rzeczowniki rodzaju mêskiego i nijakiego otrzymuj¹ w dope³niaczu liczby pojedynczej koñcówkê -(e)s, a w celowniku liczby mnogiej wszystkie rodzaje otrzymuj¹ koñcówkê -n:

Das ist das Haus des Vaters.

To jest dom ojca. (G - dope³niacz l. poj.)

Der Lehrer hilft den Schùlern.

Nauczyciel pomaga uczniom. (D - celownik l.mn.)

Jest te¿ kilka waznych rzeczowników rodzaju przewa¿nie mêskiego, które w liczbie mnogiej, oraz w liczbie pojedynczej (oprócz mianownika) maj¹ koñcówkê -(e)n.

Das ist der Vater des Jungen.

To jest ojciec ch³opca (G - dope³niacz).

Sie hilft dem Jungen.

Ona pomaga ch³opcu (D - celownik).

Im Geschäft gab es viele Frauen und Jungen.

W sklepie by³o du¿o kobiet i ch³opców (A - biernik).

Wazniejsze rzeczowniki tej odmiany to:

der Affe	der Bär	der Bauer	der Hase
der Held	der Herr	der Junge	der Kollege
der Löwe	der Mensch	der Nachbar	der Elefant
der Student	der Präsident	der Polizist	der Terrorist

der Architekt   der Soldat   der Automat   der Fotograf

Rzeczownik

Rodzajnik

Odmiana imion własnych

Zdanie przydawkowe

Odmiana imion w³asnych

zobacz te;

Imiona w³asne wystêpuj¹ na ogó³ w liczbie pojedynczej. Tylko w dope³niaczu maj¹ końcówkê -**s**.

Das ist Peters Auto.

To jest auto Piotra.

Formy te moŹna zast¹piæ przyimkiem "**von**" z celownikiem, zw³aszczã w jêzyku mówionym:

Das ist das Auto von Peter.

To jest auto Piotra.

JeŹeli imiê kończy siê na -s, -z, -tz, -ß, -x, to w dope³niaczu ma końcówkê **-ens**:

Fritz - Fritzens

Max - Maxens

W jêzyku pisanym końcówkê dope³niaczow¹ moŹna zast¹piæ apostrofem:

Franz - Franzens = Franz'

JeŹeli imiê i nazwisko wystêpuj¹ razem, odmieniamy tylko nazwisko:

Die Musik Wolfgang Amadeus Mozarts ist weltbekannt.

Muzyka Wolfganga Amadeusza Mozarta jest znana na ca³ym œwiecie.

JeŹeli nazwisko poprzedza tytu³ lub nazwa zawodu, nazwisko siê nie odmienia:

der Roman des Schriftstellers Thomas Mann

powieœæ pisarza Tomasza Manna

das Referat des Direktors Müller

referat dyrektora Millera

Tytu³ Doktor nigdy siê nie odmienia, natomiast tytu³ Herr odmienia siê zawsze:

die Studenten Herrn Doktor Schmidts

studenci doktora Schmidta

Rzeczownik

Odmiana rzeczownika

Brak rodzajnika

Rzeczownikowo użyte inne człœci mowy

zobacz te

Rzeczowniki utworzone od przymiotników i imies³owów maj¹ koñcówki przymiotnikowe, w zale¿noœci od tego, czy wystêpuj¹ z rodzajnikiem okreœlonym czy nieokreœlonym, tzn. odmieniaj¹ siê tak jak przymiotnik

bekannt - ein Bekannter - der Bekannte *znajomy*

reisend - ein Reisender - der Reisende *podró¿ny*

verliebt - ein Verliebter - der Verliebte *zakochany*

Rzeczowniki utworzone od bezokoliczników s¹ zawsze rodzaju nijakiego i nie maj¹ liczby mnogiej.

lesen *czytaæ* - **das Lesen** *czytanie*

das Lesen

des Lesens

dem Lesen

das Lesen

Rzeczownik

Odmiana rzeczownika

Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym

Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym

Odmiana przymiotnika bez rodzajnika

Imies³ów

Zaimek

Zaimek to część mowy, która zastępuje w zdaniu rzeczownik, przymiotnik lub liczebnik.
Wybierz interesujący cię temat:

Zaimek osobowy

Zaimek dzierżawczy

Zaimki różne

Zaimek osobowy

zobacz też

Zaimki osobowe zastępuj¹ rzeczownik, i tak jak on mają swój rodzaj i przypadek.

Oto przyk³ady odmiany zaimków rodzaju męskiego i żeńskiego.

Der Hund/er ist groß. (wer? - er, N)

Pies/on jest duży.

Wir haben gestern seiner gedacht. (wessen? - seiner, G)

Wspominaliemy go wczoraj.

Ich spiele mit dem Hund/ihm. (mit wem? - ihm, D)

Bawię się z psem/nim.

Ich sehe den Hund/ihn. (wen? - ihn, A)

Widzę psa/go.

Die Tochter/sie ist groß. (wer? - sie, N)

Córka/ona jest duża.

Er bedarf der Übersetzerin/ihrer nicht. (wessen? - ihrer, G)

On nie potrzebuje tłumaczki/jej.

Ich spiele mit der Tochter/ihr. (mit wem? - ihr, D)

Bawię się z córką/n nią.

Ich sehe die Tochter/sie. (wen? - sie, A)

Widzę córkę/ją.

A oto odmiana wszystkich zaimków osobowych (G - dope³niacz jest bardzo rzadko stosowany).

N	G	D	A
wer	(wessen)	wem	wen
kto	(kogo)	komu	kogo
ich (ja)	(meiner)	mir	mich
du (ty)	(deiner)	dir	dich
er (on)	(seiner)	ihm	ihn
sie (ona)	(ihrer)	ihr	sie
es (ono)	(seiner)	ihm	es
wir (my)	(unser)	uns	uns
ihr (wy)	(euer)	euch	euch
sie (oni)	(ihrer)	ihnen	sie
Sie (państwo, pan, pani)	(Ihrer)	Ihnen	Sie

Zaimek

Zaimek dzierżawczy

Zaimki różne

Odmiana rzeczownika

Zaimek dzierżawczy

zobacz też

W języku niemieckim każda osoba ma swój zaimek dzierżawczy, który w zależności od rodzaju stojącego za nim rzeczownika przybiera końcówki (-e dla r. 3. i l. mn.). Zaimki dzierżawcze odpowiadają na pytanie: **wessen?** (czyj? czyja? czyje?). Porównaj z językiem polskim:

Er nimmt seinen Mantel.

*On bierze **swój** p³aszcz.*

Nehmt eure Mäntel!

*Zabierzcie **swoje** p³aszcz!*

	der Sohn	die Tochter	das Kind	die Eltern
ich	mein	meine	mein	meine
du	dein	deine	dein	deine
er	sein	seine	sein	seine
sie	ihr	ihre	ihr	ihre
es	sein	seine	sein	seine
wir	unser	unsere	unser	unsere
ihr	euer	eure!	euer	eure!
sie	ihr	ihre	ihr	ihre
Sie	Ihr	Ihre	Ihr	Ihre

Każdy z tych zaimków odmienia się przez przypadki w liczbie pojedynczej tak jak rodzajnik nieokreślony, a w liczbie mnogiej jak rodzajnik określony (z.B. **ein** - **mein**, **einem** - **meinem**).

Oto przykładowa odmiana przez przypadki:

	m	f	n	Pl.
N	sein Sohn	seine Tochter	sein Kind	seine Eltern
G	seines Sohnes	seiner Tochter	seines Kindes	seiner Eltern
D	seinem Sohn	seiner Tochter	seinem Kind	seinen Eltern
A	seinen Sohn	seine Tochter	sein Kind	seine Eltern

Zaimek

Zaimek osobowy

Zaimki różne

Odmiana rzeczownika

Zaimki różne

zobacz też

Oprócz zaimków osobowych i dzierżawczych istnieje też dużo innych zaimków (niektóre z nich się odmieniają¹, inne nie) np.

es - występuje jako formalny, nieosobowy podmiot w zdaniu

Es regnet.

Pada deszcz.

man - występuje jako osoba bliżej nieokreślona

Hier spricht man Deutsch.

Tutaj mówi się po niemiecku.

jemand - *ktoś*

niemand - *nikt*

jeder - *każdy*

mancher - *niejeden*

etwas - *coś*

nichts - *nic*

alle - *wszyscy*

einige - *kilka*

andere - *inni*

wenige - *nieliczni*

viele - *wielu*

welcher - *który*

Zaimek

Zaimek osobowy

Zaimek dzierżawczy

Odmiana rzeczownika

Przyimek

Przyimek to nieodmienna czêœæ mowy, która zawsze wystêpuje z rzeczownikiem lub zaimkiem i wymaga od niego odpowiedniego przypadku. Wiele czasowników wymaga przy sobie odpowiedniego przyimka. Zjawisko to nazywamy rekcj¹ czasownika, i niestety naleŹy uczyæ siê na pamiêæ jakimi przyimkami rz¹dz¹ poszczególne czasowniki.

Wybierz interesuj¹cy ciê temat:

Przyimki z celownikiem

Przyimki z biernikiem

Przyimki zmienne

Przyimki z dope³niaczem

Przys³ówki zaimkowe

Przyimki z celownikiem

zobacz też

Po następujących przyimkach rzeczownik występuje zawsze w celowniku (D).

aus (z)

Die Mutter kommt aus dem Bad.

Matka wychodzi z łazienki.

bei (u, przy, obok, ko³o) bei dem = beim

Sie wohnt bei ihrer Tante.

Ona mieszka u cioci.

Fürth liegt bei Nürnberg.

Fürth leży ko³o Norymbergi.

gegenüber (naprzeciw, naprzeciwko)

Die Post liegt gegenüber dem Bahnhof.

Poczta leży naprzeciwko szkoły.

mit (z)

Ich gehe mit meiner Freundin ins Kino.

Idę ze swoją przyjaciółką do kina.

nach (po, do)

Nach der Schule geht er spazieren.

Po szkole idzie na spacer.

Ich fahre nach Deutschland.

Jadę do Niemiec.

seit (od)

Wir haben uns seit einem Monat nicht gesehen.

Nie widzieliśmy się od miesiąca.

von (od, o, z) von dem = vom

Diese Blumen sind von meinem Freund.

Te kwiaty są od mojego przyjaciela.

Der Zug kommt von Berlin.

Pociąg przyjeżdża z Berlina.

Wir sprechen von dir.

Mówimy o tobie.

zu (do) zu dem = zum; zu der = zur

Ich gehe schon zur Schule.

Idę już do szkoły.

Przyimek

Przymki z biernikiem

Przymki zmienne

Przymki z dope³niaczem

Przys³ówki zaimkowe

Odmiana rzeczownika

Przymyki z biernikiem

zobacz też

Po następujących przymkach rzeczownik występuje zawsze w bierniku (A):

durch (przez)

Wir gehen durch den Park.

Idziemy przez park.

entlang (wzd³u¿)

Przymek ten występuje na ogó³ po rzeczowniku.

Gehen Sie die Straße entlang.

Proszê iœææ wzd³u¿ ulicy.

für (dla, za)

Das ist ein Geschenk für den Vater.

To jest prezent dla ojca.

Danke für den Brief.

Dziêkujê za list.

gegen (przeciw, oko³o)

Es ist gegen 7 Uhr.

Jest oko³o godziny siódmej.

Ich bin gegen den Krieg.

Jestem przeciw wojnie.

ohne (bez)

Er fährt ohne dich.

On jedzie bez ciebie.

um (wokó³, o)

Er hat mich um Geld gebeten.

On poprosi³ mnie o pieni¹dze.

Die Familie sitzt um den Tisch.

Rodzina siedzi wokó³ sto³u.

Przyimek

Przymyki z celownikiem

Przymyki zmienne

Przymyki z dope³niaczem

Przys³ówki zaimkowe

Odmiana rzeczownika

Przymyki zmienne

zobacz te:

Po następujących przymkach rzeczownik występuje w bierniku lub w celowniku:

an - przy, na

in - w

unter - pod

auf - na

neben - obok

vor - przed

hinter - za

über - nad

zwischen - pomiędzy

Użycie odpowiedniego przypadku po tych zaimkach zależy od postawionego do niego pytania:

wohin? - dok¹d? (oznacza ruch)

wo? - gdzie? (oznacza spoczynek, stan)

Zobaczmy jakie czasowniki związane s¹ z ruchem, a jakie ze spoczynkiem.

Wohin? (biernik - A)   **Wo?** (celownik - D)

stellen (*stawiaæ*)

stehen (*staæ*)

legen (*k³aœæ*)

liegen (*le_zeæ*)

setzen (*sadzaæ*)

sich setzen (*siadaæ*)

sitzen (*siedzieæ*)

hängen (*wieszaæ*)

hängen (*wisieæ*)

gehen (*iœæ*)

sein (*byæ*)

stecken (*wk³adaæ*)

stecken (*tkwiaæ*)

Jeżeli czasownik oznacza ruch (odpowiada na pytanie *wohin?*), to po wymienionych wcześniej przymkach rzeczownik występuje w bierniku (A).

Jeżeli czasownik oznacza spoczynek lub stan (odpowiada na pytanie *wo?*), to po wymienionych przymkach rzeczownik występuje w celowniku (D).

UWAGA! W języku polskim najczęściej w obu przypadkach pytamy: gdzie?

Najlepiej przyjrzeæ się przyk³adom:

an (an dem = am)

Wohin hängst du das Bild?

Dok¹d wieszasz obraz?

- Ich hänge das Bild an die Wand.

Wieszam obraz na œcianê.

Wo hängt das Bild jetzt?

Gdzie teraz wisi obraz?

- Das Bild hängt an der Wand.

Obraz wisi na œcianie.

auf

Wohin stellst du den Blumentopf?

Dok¹d stawiasz doniczkê z kwiatkiem?

- Ich stelle den Blumentopf auf den Schrank.

Stawiam doniczkę na szafie.

Wo steht der Blumentopf?

Gdzie stoi doniczka?

- Der Blumentopf steht auf dem Schrank.

Doniczka stoi na szafie.

hinter

Sie legt das Foto hinter das Glas.

Ona kładzie zdjęcie za szybę.

Das Foto liegt hinter dem Glas.

Zdjęcie leży za szybą.

in (in dem = im)

Wir gehen in den Wald.

Idziemy do lasu.

Wir sind im Wald.

Jesteśmy w lesie.

neben

Die Mutter setzt das Kind neben den Vater.

Matka sadza dziecko obok ojca.

Das Kind sitzt neben dem Vater.

Dziecko siedzi obok ojca.

über

Er hängt die Lampe über den Tisch.

On wiesza lampę nad stół.

Die Lampe hängt über dem Tisch.

Lampa wisi nad stołem.

unter

Der Hund geht unter den Tisch.

Pies idzie pod stół.

Der Hund ist unter dem Tisch.

Pies jest pod stołem.

vor

Der Vater setzt sich vor den Fernseher.

Ojciec siada przed telewizorem.

Der Vater sitzt vor dem Fernseher.

Ojciec siedzi przed telewizorem.

zwischen

Ich stecke die Zeitung zwischen die Bücher.

Wkładam gazetę między książki.

Die Zeitung steckt zwischen den Büchern.

Gazeta tkwi pomiędzy książkami.

Przyimek

Przymki z celownikiem

Przymki z biernikiem

Przymki z dope³niaczem

Odmiana rzeczownika

Przymyki z dope³niaczem

zobacz te:

Po następuj¹cych rzeczownik występuje zawsze w dope³niaczu (G):

außerhalb (poza, na zewn¹trz)

Ich wohne außerhalb der Stadt.

Mieszkam poza miastem.

infolge (na skutek)

Infolge des Unfalls muß sie jetzt im Bett bleiben.

Na skutek wypadku musi teraz zostać w łóżku.

innerhalb (wewn¹trz, w przeci¹gu)

Innerhalb dieses Jahres muß ich diesen Kurs beenden.

W przeci¹gu roku muszę ukończyć ten kurs.

statt, anstatt (zamiast)

Statt des Mantels kaufte ich mir Schuhe.

Zamiast płaszcza kupiłam sobie buty.

trotz (pomimo)

Wir fahren trotz des Regens dorthin.

Jedziemy tam pomimo deszczu.

während (podczas)

Während der Ferien gehen wir nicht in die Schule.

Podczas ferii nie idziemy do szkoły.

wegen (z powodu)

Sie konnte wegen der Krankheit nicht kommen.

Z powodu choroby nie mogła przyjść.

Przyimek

Przymki z celownikiem

Przymki z biernikiem

Przymki z dope³niaczem

Odmiana rzeczownika

Przys³ówki zaimkowe

zobacz te;

Rozró³niamy przys³ówki zaimkowe pytaj¹ce i oznajmuj¹ce. Odnosz¹ siê one zawsze do rzeczy, nie do osób. Sk³adaj¹ siê z "wo-" (pytaj¹ce) lub "da-"(oznajmuj¹ce) oraz ró³nych przyimków. Je¼eli przyimek zaczyna siê od samog³oski, w œrodek wstawiamy ³¹cznik "r". U¼ycie odpowiedniego przyimka zale¼y od tego, jakiego przyimka wymaga czasownik.

Oto niektóre z nich:

pytaj¹ce	oznajmuj¹ce
woran?	daran
worauf?	darauf
worüber?	darüber
wofür?	dafür
womit?	damit

Porównaj na przyk³adach jak pytamy o osoby, a jak o rzeczy:

Woran erinnerst du dich?

Co sobie przypominasz?

Ich erinnere mich **daran**.

Przypominam sobie to.

An wen erinnerst du dich?

O kim sobie przypominasz?

Ich erinnere mich **an dich**.

Przypominam sobie o tobie.

Wofür interessierst du dich?

Czym siê interesujesz?

Ich interessiere mich **dafür**.

Interesujê siê tym.

Für wen interessierst du dich?

Kim siê interesujesz?

Ich interessiere mich **für dieses Mädchen**.

Interesujê siê t¹ dziewczyn¹.

Womit fährst du?

Czym jedziesz?

Ich fahre **damit**.

Jadê tym.

Mit wem fährst du?

Z kim jedziesz?

Ich fahre **mit meinem Vater**.

Jadê z moim ojcem.

Przymyki z celownikiem
Przymyki z biernikiem
Odmiana rzeczownika

Przymiotnik

Przymiotnik odpowiada na pytanie: wie? (jaki, jaka, jakie). Występuje jako:

- orzecznik, w formie nieodmiennej:

Diese Frau ist schön.

Ta kobieta jest piękna.

- przydawka, stoi wtedy przed rzeczownikiem (pomiędzy rzeczownikiem a rodzajnikiem) i odmienia się przez rodzaje, liczby i przypadki

Das ist eine schöne Frau.

To jest piękna kobieta.

W zależności od tego, czy przed przymiotnikiem stoi rodzajnik określony, nieokreślony, czy nie stoi żaden, przymiotnik przybiera różne końcówki.

Wybierz interesujący cię temat:

[Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym](#)

[Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym](#)

[Odmiana przymiotnika bez rodzajnika](#)

[Stopniowanie przymiotnika](#)

Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym

zobacz też

Schemat końcówek przymiotnika po rodzajniku określonym:

	m	f	n	Pl
N	-e	-e	-e	-en
G	-en	-en	-en	-en
D	-en	-en	-en	-en
A	-en	-e	-e	-en

Tak jak po rodzajniku określonym odmieniamy przymiotnik również po: dieser, jeder, beide, alle, oraz po zaimkach dzierżawczych w liczbie mnogiej:

Sie kaufte sich den schönen Mantel. (A, m)

Ona kupiła sobie piękny płaszcz.

Er hilft der alten Frau. (D, f)

On pomógł starszej pani.

Das ist das neue Haus. (N, n)

To jest nowy dom.

Ich lese alle interessanten Bücher.

Czytam wszystkie interesujące książki.

Das ist der Herr dieses dummen Hundes.

To jest pan tego głupiego psa.

Was kosten deine neuen Schuhe?

Ile kosztują twoje nowe buty?

Przymiotnik

Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym

Odmiana przymiotnika bez rodzajnika

Odmiana rzeczownika

Rodzajnik określony

Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym

zobacz też

Schemat końcówek przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym:

	m	f	n	Pl
N	-er	-e	-es	-e
G	-en	-en	-en	-er
D	-en	-en	-en	-en
A	-en	-e	-es	-e

UWAGA: W liczbie mnogiej rodzajnik nieokreślony nie występuje, dlatego końcówki przymiotnika podane w tabeli s¹ takie same jak przy odmianie przymiotnika bez rodzajnika w liczbie mnogiej.

Przymiotniki po kein oraz po zaimkach dzierżawczych w liczbie pojedynczej odmieniają¹ się również tak jak przymiotniki po rodzajniku nieokreślonym:

Wo gibt es hier ein gutes Restaurant? (N, n)

Gdzie tutaj jest jakaś dobra restauracja?

Sie war gestern mit einem guten Freund zusammen. (D, m)

Ona wczoraj była z dobrym przyjacielem.

Wie findest du ihre neue Bluse? (A, f)

Jak ci się podoba jej nowa bluzka?

In dieser Klasse gibt es keine fleißigen Schüler. (A, Pl)

W tej klasie nie ma żadnych pilnych uczniów

Odmiana rzeczownika

Rodzajnik nieokreślony

Przymiotnik

Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym

Odmiana przymiotnika bez rodzajnika

Odmiana przymiotnika bez rodzajnika

zobacz też

Schemat odmiany przymiotnika bez rodzajnika:

	m	f	n	Pl
N	-er	-e	-es	-e
G	-en	-er	-en	-er
D	-em	-er	-em	-en
A	-en	-e	-es	-e

Tak jak bez rodzajnika odmienia się przymiotnik po: viele, einige, wenige, andere:

Die Kinder waschen ich mit kaltem Wasser. (D, n)

Dzieci myj¹ się zimn¹ wod¹.

Ich würde gern schwarzen Kaffee trinken. (A, m)

Chêtnie napi³bym się czarnej kawy.

Ich nehme ein Glas guten Weines. (G, m)

Wezmê kieliszek dobrego wina.

In dieser Stadt sah ich viele alte Burgen. (A, Pl)

w tym mieœcie widzia³em wiele starych zamków.

Brak rodzajnika

Odmiana rzeczownika

Przymiotnik

Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym

Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym

Stopniowanie przymiotnika

zobacz też

W języku niemieckim wyróżniamy trzy stopnie:

równy, wyższy i najwyższy. We wszystkich stopniach przymiotnik występuje w formie orzecznikowej (nieodmiennej) oraz przydawkowej (odmiennej). Jeżeli występuje w formie odmiennej, to odmienia się tak jak w stopniu równym.

stopień równy:

używamy spójników "so...wie" ("tak...jak")

Er ist so dumm wie sie.

On jest tak g³upi jak ona.

stopień wyższy:

-tworzymy go dodaj¹c do stopnia równego końcówkê "-er"+ końcówki odmiany przez przypadki

schön - schöner

(piêkny, piêkniejszy)

-przymiotniki krótkie, które maj¹ w œrodku: a, o, u ulegaj¹ przeg³osowi: **alt - älter** (*stary, starszy*)

-w przymiotnikach zakończonych na "-el" lub "-er" litera -e wypada: **dunkel - dunkler** (*ciemny, ciemniejszy*)

-w stopniu wyższym używamy spójnika "als" niż

Sie ist hübscher als ich dachte.

Ona jest ³adniejsza niż myœla³em.

stopień najwyższy:

-formê orzecznikow¹ (nieodmienn¹) tworzymy przy pomocy "am" i końcówki "-(e)sten"

-formê przydawkow¹ (odmienn¹) tworzymy przy pomocy końcówki "-(e)ste" + końcówki odmiany przez przypadki

-w stopniu najwyższym nie występuje rodzajnik nieokreœlony:

**klein - kleiner - am kleinsten / der, die, das kleinste
teuer - teurer - am teuersten / der, die, das teuerste**

-przy porównaniu używamy przyimka "von"

Das ist die älteste Stadt von allen.

To jest najstarsze miasto ze wszystkich.

Ich träume von dem schönsten Mädchen von allen.

Marzê o najpiêkniejszej dziewczynie ze wszystkich.

Stopniowanie nieregularne przymiotników i przys³ówek:

hoch höher am höchsten

nah näher am nächsten

gut besser am besten

viel mehr am meisten

gern lieber am liebsten

Przymiotnik

Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym

Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym

Odmiana przymiotnika bez rodzajnika

Liczebnik

Liczebniki g³ównne odpowiadaj¹ na pytanie **wieviel?** *ile?* (eins, zwei, drei, ...)

Liczebniki porz¹dkowe odpowiadaj¹ na pytanie: **der wievielte?** *kt³ory z kolei?* **die wievielte?** *kt³óra?* **das wievielte?** *kt³óre?* (der erste, die zweite, das dritte, ...)

Liczebniki porz¹dkowe tworzymy:

- dodaj¹c do liczebnika g³ównnego od 1 do 19 koñcówki **-te** (wyj¹tki: eins - der erste, drei - der dritte, acht - der achte)

- dodaj¹c do liczebnika od 20 koñcówki **-ste**

Po liczebnikach porz¹dkowych stawiamy zawsze kropkê: der 84. (der vierundachtzigste).

Liczebniki porz¹dkowe odmieniamy przez przypadki jak przymiotnik. Por³wnaj: Przymiotnik

Przyk³ady:

Ich wohne im ersten Stock.

Mieszkam na pierwszym piêtrze.

Er hat vom achten bis zum siebenundzwanzigsten Juli Urlaub.

On ma urlop od ósmego do dwudziestego siódmego lipca.

Sie geht in die fûnfte Klasse.

Ona chodzi do pi¹tej klasy.

Czasownik

Czasownik jest częścią mowy odpowiadającą na pytanie: **Was macht ...? Co robi ...?**

Odmienia się przez osoby, liczby, czasy, tryby i strony. Ogólnie czasowniki dzielą się na samodzielne i posiłkowe (służące do tworzenia różnych form oraz modalne).

Wybierz interesujący cię temat:

Odmiana przez osoby

Bezokolicznik

Imiesłów

Czasy

Strony

Tryby

Odmiana przez osoby

[zobacz też](#)

Czasownik odmienia się przez osoby poprzez dodanie do tematu odpowiedniej końcówki osobowej. Rozróżniamy trzy osoby liczby pojedynczej i trzy liczby mnogiej. Podmiot (rzeczownik lub zaimek osobowy) musi być zawsze uwidoczniiony w zdaniu (np. **ich** **schreibe** *piszê*). W języku niemieckim s¹ różne rodzaje czasowników. Wybierz interesuj¹cy ciê temat:

[Czasowniki proste](#)

[Czasowniki modalne](#)

[Czasowniki zwrotne](#)

[Czasowniki z³ożone](#)

Czasownik
Bezokolicznik
Imies³ów
Czasy
Strony
Tryby

Czasowniki proste

zobacz też:

Większość czasowników otrzymuje następujące końcówki osobowe:

machen

ich mache   **wir** machen
du machst   **ihr** macht
er (sie, es) macht   **sie (Sie)** machen

Czasowniki, których temat kończy się na -d i -t (warten, arbeiten, antworten) lub na -m i -n (baden, öffnen, zeichnen) otrzymują w 2 i 3 osobie l.poj. i 2 osobie l.mn. przed końcówką osobową 3. cznik -e.

baden

ich bade   wir baden
du badest   ihr badet
er badet   sie baden

zeichnen

ich zeichne   wir zeichnen
du zeichnest   ihr zeichnet
er zeichnet   sie zeichnen

Jeżeli temat czasownika kończy się na -eln, to w temacie 1 osoby l. poj. opuszczamy -e.

angeln - ich angle

sammeln - ich sammle

W pewnej grupie czasowników (czasowniki mocne) samogłoska -e w temacie zamienia się na -i lub -ie, ale tylko w 2 i 3 osobie liczby pojedynczej.

helfen

ich helfe   wir helfen
du hilfst   ihr helft
er hilft   sie helfen

sehen

ich sehe   wir sehen
du siehst   ihr seht
er sieht   sie sehen

W niektórych czasownikach -a w temacie zmienia się w 2 i 3 osobie l. poj. na -ä (np. laufen, tragen, waschen). Czasowniki te nazywamy mocnymi w przeciwieństwie do wcześniejszych -sabych.

fahren

ich fahre   wir fahren
du fährst   ihr fahrt
er fährt   sie fahren

Nieregularnie odmieniaj¹ się też czasowniki "haben" i "sein"

sein

ich bin wir sind

du bist ihr seid

er ist sie sind

haben

ich habe wir haben

du hast ihr habt

er hat sie haben

Czasownik

Odmiana przez osoby

Czasowniki modalne

Czasowniki zwrotne

Czasowniki złożone

Czasowniki modalne

zobacz też

Znaczenie czasowników modalnych:

wollen - *chcieæ*

sollen - *powinno siê coæ robiæ*

müssen - *musieæ*

können - *móc, umieæ, potrafiæ*

dürfen - *mieæ pozwolenie na zrobienie czegoæ*

mögen - *lubieæ*

Odmiana czasowników modalnych: w liczbie pojedynczej nie maj¹ przeg³osu, 1 i 3 osoba l. poj. s¹ jednakowe.

	ich	du	er (sie, es) wir	ihr	sie	
wollen	will	willst	will	wollen	wollt	wollen
sollen	soll	sollst	soll	sollen	sollt	sollen
müssen	muß	mußt	muß	müssen	müßt	müssen
können	kann	kannst	kann	können	könnt	können
dürfen	darf	darfst	darf	dürfen	dürft	dürfen
mögen	mag	magst	mag	mögen	mögt	mögen

Czasowniki modalne wystêpuj¹ z regu³y z bezokolicznikiem innego czasownika. Czasownik modalny stoi na drugiej pozycji w zdaniu, a bezokolicznik innego czasownika stoi na końcu zdania.

Ich will ins Ausland fahren.

Chcê jechaæ za granicê.

Er kann gut Französisch sprechen.

On umie dobrze mówiaæ po francusku.

Sie darf nicht ins Kino gehen.

Nie wolno jej iææ do kina.

Du sollst zum Arzt gehen.

Powinieneæ iææ do lekarza.

Czasownik

Odmiana przez osoby

Czasowniki proste

Czasowniki zwrotne

Czasowniki złożone

Imperfekt czasowników modalnych

Perfekt czasowników modalnych

Strona bierna czasowników modalnych

Czasowniki zwrotne

zobacz też

Czasowniki zwrotne posiadaj¹ zaimek zwrotny "sich", który odmienia siê nastêpuj¹co:

sich waschen

myæ siê

ich wasche **mich**

wir waschen **uns**

du wäschst **dich**

ihr wascht **euch**

er (sie, es) wäscht **sich**

sie waschen **sich**

Ich wasche mich. Wen? Mich.

Myjê siê. Kogo? Siebie.

W powyższym przyk³adzie zaimek "sich" wystêpuje w bierniku (A). Porównaj:Odmiana rzeczownika

Zaimek "sich" może też wystêpowaaæ w celowniku (D):

Ich wasche mir die Hände. Wem? Mir.

Myjê sobie rêce. Komu? Sobie.

W celowniku zaimek "sich" odmienia siê nastêpuj¹co:

sich waschen

myæ sobie...

ich wasche **mir**

wir waschen **uns**

du wäschst **dir**

ihr wascht **euch**

er (sie, es) wäscht **sich**

sie waschen **sich**

UWAGA!

Nie wszystkie czasowniki zwrotne w jêzyku polskim s¹ zwrotne w jêzyku niemieckim i odwrotnie:

sich setzen - *siadaæ*

sich unterhalten - *rozmawiaæ*

lachen - *æmiaæ siê*

lernen - *uczyæ siê*

Czasownik

Odmiana przez osoby

Czasowniki proste

Czasowniki modalne

Czasowniki złożone

Czasowniki złożone

zobacz też

Czasowniki złożone mogą być rozdzielne lub nierozdzielne.

Nierozdzielne złożone są czasowniki z przedrostkami:

be-, ent-, emp-, er-, ge-, ver-, zer-

Czasowniki utworzone z tymi przedrostkami posiadają całościem inne znaczenie niż czasownik podstawowy:

verbringen - spędzać   **bringen** - przynieść

bekommen - otrzymać   **kommen** - przyjechać

Rozdzielne złożone są czasowniki z przedrostkami:

ab-, an-, auf-, aus-, bei-, ein-, hin-, her-, los-, mit-, nach-, statt-, teil-, vor-, weg-, zu-, zurück-, zusammen-

W zdaniu oznajmującym przedrostek czasownika wędruje na koniec zdania.

Er macht die Tür zu. (zumachen)

On zamyka drzwi.

Der Zug fährt um 7 Uhr ab. (abfahren)

Pociąg odjeżdża o godz. 7.

Jeżeli w zdaniu występuje też czasownik modalny, to stoi on na drugiej pozycji, a czasownik złożony w bezokoliczniku na końcu zdania.

Er soll die Tür zumachen.

On powinien zamknąć drzwi.

Der Zug muß um 7 Uhr abfahren.

Pociąg musi odjechać o godz. 7.

Czasownik

Odmiana przez osoby

Czasowniki proste

Czasowniki modalne

Czasowniki zwrotne

Bezokolicznik

zobacz też

Jeżeli w zdaniu występuj¹ dwa czasowniki, to jeden z nich stoi na końcu zdania jako bezokolicznik. Jest on najczęściej poprzedzony s³owkiem "zu", którego nie t³umaczymy na język polski.

Po następuj¹cych czasownikach bezokolicznik występuje bez "zu":

- po czasownikach **modalnych** (zobacz: Czasowniki modalne)

Ich will ins Kino gehen.

Chcę iść do kina.

- po czasownikach oznaczaj¹cych ruch: **gehen, fahren**

Wir gehen heute tanzen.

Idziemy dzisiaj tańczyć.

- po czasownikach zmys³owych: **sehen, hören, fühlen**

Ich sehe die Kinder lachen.

Widzę dzieci śmiejące się.

- po czasownikach: **lernen, lehren, helfen, lassen, bleiben**

Die Schüler lernen Deutsch sprechen.

Dzieci uczą się mówić po niemiecku.

Bezokolicznik z "zu" występuje:

- po wszystkich innych czasownikach **prostych**

Ich habe heute viel zu tun.

Mam dzisiaj dużo do zrobienia.

Ich versuche gleich noch einmal zu telefonieren.

Zaraz spróbuję zadzwonić jeszcze raz.

- po wyrażeniach typu: **ich habe die Absicht** (mam zamiar), **Lust** (ochotę), **Zeit** (czas)

Sie hat Lust etwas Gutes zu essen.

Ma ochotę zjeść coś dobrego.

Jeżeli bezokolicznik jest czasownikiem z³ożonym (patrz: Czasowniki z³ożone), to "zu" wstawiamy po przedrostku, a przed czasownikiem podstawowym.

Ich versuche gleich noch einmal anzurufen.

Zaraz spróbuję zadzwonić jeszcze raz.

Ich habe heute dieses Buch durchzulesen.

Mam dzisiaj do przeczytania tę książkę.

Czasownik

Odmiana przez osoby

Imiesłów

Czasy

Strony

Tryby

Imies³ów

zobacz te

W jêzyku niemieckim rozró¿niamy dwa imies³owy:

- imies³ów czasu teraŹniejszego (Partizip I)

- imies³ów czasu przesz³ego (Partizip II)

Imies³ów zachowuje siê w zdaniu podobnie jak Przymiotnik . Wystêpuje w formie nieodmiennej, lub w formie przydawkowej i odmienia siê wtedy jak przymiotnik.

Partizip I tworzymy dodaj¹c do bezokolicznika koŹcówkê **-d**. T³umaczymy go na jêzyk polski jako ⁻¹cy, ⁻¹ca, ⁻¹ce, ⁻¹c.

Die Kinder spielen singend.

Dzieci bawi¹ siê œpiewaj¹c.

Die singenden Kinder spielen.

œpiewaj¹ce dzieci bawi¹ siê.

Jak tworzymy **Partizip II** patrz: Perfekt . Partizip II wystêpuje w czasach z³o¿onych (patrz:Czasy) i w stronie biernej (patrz: Strony)

T³umaczymy go na jêzyk polski jako -any, -ana, -ane.

Der Text ist schon geschrieben.

Tekst jest ju¿ napisany.

Der geschriebene Text ist sehr lang.

Napisany tekst jest bardzo d³ugi.

Tabela czasowników mocnych

Czasownik

Odmiana przez osoby

Bezokolicznik

Czasy

Strony

Tryby

Czasy

[zobacz też](#)

W języku niemieckim wyróżniamy 3 czasy przesz³e: prosty - Imperfekt, z³o³one - Perfekt i Plusquamperfekt.

W języku pisanym: w opowiadaniach, streszczeniach, bajkach wystêpuje raczej czas Imperfekt, w języku mówionym czas Perfekt. Nie jest to jednak œcis³a regu³a. Czas Plusquamperfekt jest czasem zaprzesz³ym, okreœla czynnoœæ wczeœniejsz¹ w stosunku do czynnoœci wyrażonej w czasie Imperfekt.

Oprócz czasów przesz³ych wyróżniamy jeden czas teraŹniejszy, oraz dwa czasy przysz³e z³o³one: Futur I i Futur II. Futur II zosta³ pominiêty ze wzglêdu na bardzo rzadkie wystêpowanie.

Wybierz interesuj¹cy ciê temat:

[Imperfekt](#)

[Perfekt](#)

[Plusquamperfekt](#)

[Futur I](#)

Czasownik

Odmiana przez osoby

Bezokolicznik

Imies³ów

Strony

Tryby

Imperfekt

zobacz też

Czasowniki z³ożone zachowuj¹ swoje cechy (tzn. rozdzielne rozdzielaj¹ siê, inne nie).

Czasowniki zwrotne równie¿ zachowuj¹ swoje cechy.

Przy tworzeniu czasu Imperfekt możemy podzieliæ czasowniki na: s³abe (regularne), mocne (ze zmian¹ samog³oski rdzennej - œrodkowej tzw. Ablaut), nieregularne (maj¹ cechy odmiany s³abej i mocnej), oraz modalne.

Wybierz odpowiedni temat:

Imperfekt czasowników s³abych

Imperfekt czasowników mocnych

Imperfekt czasowników nieregularnych

Imperfekt czasownikow modalnych

Czasownik

Czasy

Perfekt

Plusquamperfekt

Futur I

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv Imperfekt

Zdania z następstwem czasów

Imperfekt czasowników s³abych

zobacz też

Czasowniki s³abe tworzą Imperfekt poprzez dodanie do tematu czasownika końcówki **-te**, po której następuje końcówka osobowa.

Czasowniki, których temat kończy się na **-t, -d, -m, -n** (patrz: Czasowniki proste) dostają¹ końcówkę **-ete** + końcówka osobowa.

1 i 3 os.l. poj. jest taka sama:

sagen	warten	baden
ich sag te	wart ete	bad ete
du sag test	wart etest	bad etest
er sag te	wart ete	bad ete
wir sag ten	wart eten	bad eten
ihr sag tet	wart etet	bad etet
sie sag ten	wart eten	bad eten

Er wartete auf sie eine ganze Stunde.

Czeka³ na ni¹ ca³¹ godzinê.

Der Lehrer wiederholte alles noch einmal.

Nauczyciel powtórzy³ wszystko jeszcze raz.

Er machte das Fenster zu.

On zamkn¹³ okno.

Sie setzte sich auf den Stuhl.

Ona usiad^{3a} na krzesle.

Czasownik

Czasy

Imperfekt

Imperfekt czasowników mocnych

Imperfekt czasowników nieregularnych

Imperfekt czasowników modalnych

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv Imperfekt

Imperfekt czasowników mocnych

zobacz te;

Czasowniki mocne: 1 i 3 os. l. poj. nie mają końcówki i s¹ takie same. Form czasu Imperfekt czasowników mocnych trzeba niestety uczyć się na pamięć.

fahren	trinken	schreiben
ich fuhr	trank	schrieb
du fuhrst	trankst	schriebst
er fuhr	trank	schrieb
wir fuhren	tranken	schrieben
ihr fuhr	trankt	schreibt
sie fuhren	tranken	schrieben

Wir fuhren durch die Stadt.

Jechaliemy przez miasto.

Ich blieb zu Hause.

Zosta³em w domu.

Alle nahmen an der Konferenz teil.

Wszyscy wzięli udział w konferencji.

Tabela czasowników mocnych

Czasy

Imperfekt

Imperfekt czasowników s³abych

Imperfekt czasowników nieregularnych

Imperfekt czasowników modalnych

Strona bierna ró¿nych czasów

Konjunktiv Imperfekt

Imperfekt czasowników nieregularnych

zobacz też

Czasowniki nieregularne mają¹ cechy czasowników mocnych (Ablaut) i s³abych (końcówkê - **te**). Ważniejsze z nich to: bringen, denken, kennen, nennen, rennen, senden, brennen, wissen.

bringen	wissen
ich brachte	wußte
du brachtest	wußtest
er brachte	wußte
wir brachten	wußten
ihr brachtet	wußtet
sie brachten	wußten

Ich dachte, du bist krank.

Myœla³em, ¿e jesteœ ckory.

Er wußte das nicht.

On tego nie wiedzia³.

Ich kannte sie.

Zna³am j¹.

Tabela czasowników mocnych

Czasy

Imperfekt

Imperfekt czasowników s³abych

Imperfekt czasowników mocnych

Imperfekt czasowników modalnych

Strona bierna ró¿nych czasów

Konjunktiv Imperfekt

Imperfekt czasowników modalnych

zobacz też

Czasowniki modalne trac¹ przeg³os i przybieraj¹ końcówki osobowe:

können	mögen	müssen
ich konnte	mochte	mußte
du konntest	mochtest	mußttest
er konnte	mochte	mußte
wir konnten	mochten	mußten
ihr konntet	mochtet	mußtet
sie konnten	mochten	mußten

Ich konnte ihr nicht helfen.

Nie mogłem jej pomóc.

Czasowniki posi³kowe: sein, haben, werden:

sein	haben	werden
ich war	hatte	wurde
du warst	hattest	wurdest
er war	hatte	wurde
wir waren	hatten	wurden
ihr wart	hattet	wurdet
sie waren	hatten	wurden

Wir waren den ganzen Tag zu Hause.

Byliśmy w domu ca³y dzień.

Ich hatte gestern viel Zeit.

Mia³em wczoraj dużo czasu.

Um 7 Uhr wurde es schon dunkel.

O 7 godzinie zrobi³o się już ciemno.

Czasy

Imperfekt

Imperfekt czasowników słabych

Imperfekt czasowników mocnych

Imperfekt czasowników nieregularnych

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv Imperfekt

Czasowniki modalne

Perfekt czasowników modalnych

Strona bierna czasowników modalnych

Perfekt

zobacz też

Czas Perfekt składa się z czasownika posiłkowego (haben lub sein) w czasie teraźniejszym, występującego na drugiej pozycji w zdaniu oraz z imiesłowy czasu przeszłego (Partizip II) nieodmiennego i występującego na końcu zdania. Porównaj: Imiesłowy.

Perfekt = haben/sein + Partizip II

Wybierz interesujące Cię zagadnienie:

Partizip II

Perfekt czasowników modalnych

Perfekt haben/sein

Tabela czasowników mocnych

Czasownik

Czasy

Imperfekt

Plusquamperfekt

Futur I

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv, czasy

Zdania z następstwem czasów

Partizip II

zobacz też

Partizip II jest trzeci¹ form¹ podstawow¹ czasownika, po bezokoliczniku i formie czasu Imperfekt.

Czasowniki s³abe tworz¹ Partizip II od bezokolicznika, poprzez dodanie przedrostka **ge-** oraz końcówki **-t** lub **-et**.

Fragen **gefragt**

sagen **gesagt**

warten **gewartet**

baden **gebadet**

Czasowniki s³abe zakończone na **-ieren** nie maj¹ przedrostke ge-.

studieren **studiert**

fotografieren **fotografiert**

produzieren **produziert**

Form czasowników nieregularnych i mocnych naleŹy nauczyæ siê na pamiêæ. Otrzymuj¹ one teŹ przedrostek **ge-**, lecz wystêpuje tu najczêœciej Ablaut (zmiana samog³oski) oraz końcówka **-en**.

singen **gesungen**

gehen **gegangen**

bleiben **geblieben**

Czasowniki z³oŹone nierozdzielnie nie maj¹ przedrostka ge-. Maj¹ końcówkê **-t** lub **-en** w zaleŹnoœci od tego, czy s¹ s³abe, czy mocne.

erklâren **erklârt**

versagen **versagt**

bestehen **bestanden**

verbringen **verbracht**

Czasowniki z³oŹone rozdzielnie otrzymuj¹ przedrostek **ge-** w œrodku, miêdzy przedrostkiem rozdzielnym a czasownikiem. Maj¹ końcówkê **-t** lub **-en** w zaleŹnoœci od tego, czy s¹ s³abe, czy mocne.

aufmachen **aufgemacht**

einkaufen **eingekauft**

anrufen **angerufen**

teilnehmen **teilgenommen**

Tabela czasowników mocnych
Perfekt
Perfekt haben/sein
Plusquamperfekt
Imies³ów
Strona bierna
Strona bierna okreœlaj¹ca stan
Konjunktiv, czasy

Perfekt czasowników modalnych

zobacz też

Czasowniki modalne tworzą Perfekt z czasownikiem posiłkowym "haben". Jeżeli występują w zdaniu same, tworzą Partizip II jak czasowniki słabe, bez przegłosu:

wollen gewollt

müssen muß

Najczęściej występują z bezokolicznikiem innego czasownika i wtedy w czasie Perfekt stoją na końcu zdania, również w **bezokoliczniku**.

Er **hat** gestern viel **arbeiten müssen**.

On wczoraj musiał dużo pracować.

Sie **hat** dort nicht **rauchen dürfen**.

Nie wolno jej było tam palić.

Tak samo zachowują się następujące czasowniki: **helfen, hören, sehen, lassen**

Gdy występują pojedynczo w zdaniu:

Er **hat** mir nicht **geholfen**.

On mi nie pomógł.

Ich **habe** sie gestern **gesehen**.

Widziałam ją wczoraj.

Gdy występują z innym czasownikiem:

Er **hat** mir **aufräumen helfen**.

On mi pomógł gotować.

Ich **habe** sie gestern **laufen sehen**.

Widziałam ją wczoraj biegać.

Perfekt

Partizipl

Perfekt haben/sein

Czasowniki modalne

Imperfekt czasowników modalnych

Strona bierna czasowników modalnych

Bezokolicznik

Perfekt haben/sein

zobacz też

Perfekt tworzymy przy użyciu czasu teraźniejszego czasownika posiłkowego "**haben**" lub "**sein**", który stoi na drugiej pozycji w zdaniu i odmienia się przez osoby, oraz z nieodmiennej formy Partizip II stojącej na końcu zdania.

Większość czasowników tworzy Perfekt z "**haben**"; s¹ to między innymi:

Czasowniki zwrotne

Ich habe mich sehr darüber gefreut.

Bardzo się z tego ucieszyłem.

Czasowniki modalne

Ich habe das nicht gewollt.

Nie chciałem tego.

Sie hat ins Kino gehen dürfen.

Wolno jej być o iść do kina.

i inne:

Er hat viele Bücher gelesen.

On przeczytał dużo książek.

Jednak bardzo duża grupa czasowników tworzy Perfekt z "**sein**". S¹ to;

a) czasowniki oznaczające ruch, kierunek np. gehen, laufen, kommen, schwimmen, reisen

Er ist schon zur Schule gegangen.

On już poszedł do szkoły.

Meine Eltern sind schon gekommen.

Moi rodzice już przyszli.

b) czasowniki oznaczające zmianę jednego stanu w drugi np. aufstehen, einschlafen, sterben

Meine Oma ist schon gestorben.

Moja babcia już umarła.

Ich bin heute sehr früh aufgestanden.

Dzisiaj bardzo wczesnie wstałem.

c) czasowniki: **sein, werden, bleiben**

Ich bin dieses Jahr im Ausland gewesen.

W tym roku byłem za granicą.

Meine Schwester ist Ärztin geworden.

Moja siostra została lekarzem.

Wir sind zu Hause geblieben.

Zostaliśmy w domu.

Tabela czasowników mocnych

Perfekt

Partizipl

Perfekt czasowników modalnych

Plusquamperfekt

Plusquamperfekt

zobacz też

Czas ten używany jest jako zaprzecz³y, czyli wcześniejszy w stosunku do czynności wyrażonej w czasie Imperfekt. Tworzymy go podobnie jak czas Perfekt, z t¹ tylko różnic¹, że czasownik posi³kowy "haben" lub "sein" występuje w czasie Imperfekt (Odmiana "haben" i "sein" zobacz: Imperfekt czasowników modalnych) czyli:

Plusquamperfekt = hatte/war + Partizip II

Es war schon dunkel (Imp). Die Sonne war eine Stunde früher untergegangen (Plusq).

By³o już ciemno. S³ońce zas³o godzinê wcześniej.

Nachdem sie gefrühstückt hatte (Plusq), ging sie zur Arbeit (Imp).

Zjad³szy obiady posz³a do pracy.

Tabela czasowników mocnych

Czasownik

Czasy

Imperfekt

Perfekt

Futur I

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv, czasy

Zdania z następstwem czasów

Futur I

zobacz też

Futur I jest czasem przyszłym złożonym z czasownika posiłkowego "werden" w czasie teraźniejszym, stojącego na drugiej pozycji w zdaniu oraz bezokolicznika czasownika podstawowego (Infinitiv) stojącego na końcu zdania:

Futur I = werden + Infinitiv

Czasownik "werden" jeżeli występuje w zdaniu jako czasownik samodzielny oznacza "stawać się, zostać" np.

Ich werde Architekt.

Zostanę architektem.

W czasie Futur I "werden" jest czasownikiem posiłkowym, służącym tylko do tworzenia czasu, traci swoje samodzielne znaczenie, nie tłumaczymy go.

Wir werden auf dich warten.

Poczekamy na ciebie. / Będziemy na ciebie czekać.

Du wirst das in der Schule lernen.

Nauczysz się tego w szkole. / Będziesz się tego uczyć w szkole.

Odmiana czasownika **werden**:

ich werde wir werden

du wirst ihr werdet

er wird sie werden

Czasownik

Czasy

Imperfekt

Perfekt

Plusquamperfekt

Strona bierna

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv, czasy

Zdania z następstwem czasów

Strony

zobacz też

W języku niemieckim rozróżniamy trzy strony czasownika:

-**strona czynna** - wskazuje najczęściej, że ktoś wykonuje jakąś czynność (Aktiv),

-**strona bierna** - wskazuje, że ktoś lub coś zostaje poddane czynności, sprawca czynności jest mniej ważny (Passiv),

-**strona bierna określająca stan** w jakim ktoś lub coś się znajduje, po zakończeniu czynności (Zustandspassiv).

Wybierz interesujący cię temat:

Strona bierna

Strona bierna różnych czasów

Strona bierna czasowników modalnych

Strona bierna zdania złożonego

Strona bierna określająca stan

Czasownik
Odmiana przezosoby
Bezokolicznik
Imies³ów
Czasy
Tryby

Strona bierna

zobacz też

Strona bierna (**Passiv**) składa się z czasownika posiłkowego "werden" (zobacz: Futur I), który stoi na drugiej pozycji w zdaniu oraz imiesłowu czasu przeszłego (Partizip II) stojącego na końcu zdania.

Passiv = werden + Partizip II

Jeżeli chcemy wyrazić sprawcę czynności używamy przyimka **von** (D) gdy chodzi o osobę lub **durch** (A) gdy chodzi o rzecz.

Die Mutter putzt das Fenster. (Aktiv)

Matka myje okno. (str. czynna)

Das Fenster wird (von der Mutter) geputzt. (Passiv)

Okno jest myte (przez matkę). (str. bierna)

Bomben zerstörten die Stadt. (Aktiv)

Bomby zniszczyły miasto. (str. czynna)

Die Stadt wurde (durch Bomben) zerstört. (Passiv)

Miasto zostało zniszczone (przez bomby). (str. bierna)

W przypadku formy bezosobowej zaimek "**man**" zastępujemy zaimkiem "**es**", który stawiamy na początku zdania, lub go pomijamy, stawiając inną część zdania na początek.

Man spricht hier Deutsch. (Aktiv)

Es wird hier Deutsch gesprochen. (Passiv)

Hier wird Deutsch gesprochen. (Passiv)

Wszystkie te zdania znaczą: *Tutaj mówi się po niemiecku.*

Pierwsze zdanie jest wyrażone w stronie czynnej, pozostałe w biernej.

Strony

Strona bierna różnych czasów

Strona bierna czasowników modalnych

Strona bierna zdania złożonego

Strona bierna określająca stan

Tabela czasowników mocnych

Strona bierna różnych czasów

zobacz też

Imperfekt strony biernej tworzymy stawiając czasownik "werden" w czasie Imperfekt "**wurde**" (patrz: Imperfekt czasowników modalnych).

Das Fenster wurde (von der Mutter) geputzt.

Okno by³o myte (przez matkê).

Perfekt : "werden" przybiera formê "**ist...worden**" (patrz: Perfekt haben/sein), gdzie "ist" stoi na drugiej pozycji w zdaniu, a "worden" stoi na końcu zdania, za imiesłowem Partizip II czasownika podstawowego. "Worden" to skrócona forma Partizip II "geworden", używana w stronie biernej.

Das Fenster ist (von der Mutter) geputzt worden.

Okno by³o myte (przez matkê).

Plusquamperfekt : "werden" przybiera formê "**war...worden**".

Das Fenster war (von der Mutter) geputzt worden.

Okno by³o myte (przez matkê).

Futur I tworzymy używając dwa razy czasownika "**werden**". Raz, jako czasownika posiłkowego czasu Futur I, w formie odmiennej na drugiej pozycji w zdaniu i drugi raz, jako czasownika posiłkowego strony biernej w bezokoliczniku na końcu zdania.

Das Fenster wird (von der Mutter) geputzt werden.

Okno bêdzie myte (przez matkê).

Strony

Strona bierna

Strona bierna czasowników modalnych

Strona bierna zdania złożonego

Strona bierna określająca stan

Czasy

Tabela czasowników mocnych

Strona bierna czasowników modalnych

zobacz też

Czasowniki modalne tworzą¹ stronę bierną¹ tylko wtedy, gdy występują¹ z drugim czasownikiem w zdaniu. Wtedy na pozycji drugiej stoi odmiany czasownik modalny, a na końcu zdania stoi bezokolicznik strony biernej, tzn. Partizip II czasownika podstawowego + werden (w bezokoliczniku).

Passiv = Modalverb + Partizip II + werden

Alle Kinder sollen geliebt werden.

Wszystkie dzieci powinny być kochane.

Er muß bestraft werden.

On musi być ukarany.

Czas Imperfekt tworzymy stawiając¹ czasownik modalny w czasie Imperfekt, wszystko inne pozostaje tak samo.

Alle Kinder sollten geliebt werden.

Wszystkie dzieci powinny być³ kochane.

Er mußte bestraft werden.

On musiał³ być ukarany.

Strony

Strona bierna

Strona bierna różnych czasów

Strona bierna zdania złożonego

Strona bierna określająca stan

Czasowniki modalne

Imperfekt czasowników modalnych

Perfekt czasowników modalnych

Tabela czasowników mocnych

Strona bierna zdania złożonego

[zobacz też](#)

W zdaniu złożonym podrzędnie w stronie biernej ważny jest szyk zdania.

Präsens (czas teraźniejszy)

Ich weiß nicht, ob der Streik fortgesetzt wird.

Nie wiem, czy strajk jest kontynuowany.

Ich weiß nicht, ob der Streik fortgesetzt werden soll.

Nie wiem, czy strajk powinien być kontynuowany.

Imperfekt

Ich weiß nicht, ob der Streik fortgesetzt wurde.

Perfekt

Ich weiß nicht, ob der Streik fortgesetzt worden ist.

Plusquamperfekt

Ich weiß nicht, ob der Streik fortgesetzt worden war.

Wszystkie trzy powyższe zdania znaczą¹:

Nie wiem, czy strajk był kontynuowany.

Futur I

Ich weiß nicht, ob der Streik fortgesetzt werden wird.

Nie wiem, czy strajk będzie kontynuowany.

Strony

Strona bierna

Strona bierna różnych czasów

Strona bierna czasowników modalnych

Strona bierna określająca stan

Zdania podrzędnie złożone

Tabela czasowników mocnych

Strona bierna okreœlaj¹ca stan

zobacz te¿

Ta forma strony biernej (Zustandspassiv) wyra¿a stan w jakim ktoœ lub coœ znajduje siê po dokonaniu czynnoœci. Zustandspassiv ró¿ni siê od strony biernej czynnej tym, ¿e tworzy siê j¹ z czasownikiem posi³kowym "sein" (a nie "werden").

Zustandspassiv = sein + Partizip II

Porównaj:

Das Radio wird repariert. (Passiv)

Radio jest naprawiane.

Das Radio ist repariert. (Zustandspassiv)

Radio jest naprawione.

Porównaj te¿ z czasem Perfekt:

Er hat das Auto repariert.

On naprawi³ radio.

Strony

Strona bierna

Strona bierna różnych czasów

Strona bierna czasowników modalnych

Strona bierna zdania złożonego

Particip II

Tabela czasowników mocnych

Tryby

zobacz te

W języku niemieckim oprócz trybu oznajmującego rozróżniamy tryb rozkazujący (wyrażający rozkazy, nakazy, polecenia) i tryb przypuszczający (wyrażający np. życzenia, pragnienia, możliwości, oraz stosowany w mowie zależnej)

Wybierz interesujący cię temat:

Tryb rozkazujący

Tryb przypuszczający

Użycie trybu przypuszczającego

Czasownik
Odmiana przezosoby
Bezokolicznik
Imies³ów
Czasy
Strony

Tryb rozkazuj¹cy

zobacz też

Tryb rozkazuj¹cy możemy tworzyć tylko dla następujących osób:

- dla **2 os. I. poj.** tworzymy tryb rozkazuj¹cy odrzucając "-n" od bezokolicznika czasownika. Często w mowie potocznej odrzuca się też poprzedzającą "e". Nie ma tutaj żadnego zaimka osobowego.

kommen **komm(e)!**

arbeiten **arbeite!**

schreiben **schreibe!**

sein **sei!**

W przypadku czasowników mocnych zmieniających samogłoskę {patrz: czasowniki proste}, tryb rozkazuj¹cy tworzymy od formy 2os.I.poj. poprzez odrzucenie zaimka osobowego (du) i końcówki "-st".

geben du gibst **gib!**

lesen du liest **lies!**

sprechen du sprichst **sprich!**

nehmen du nimmst **nimm!**

sich beeilen du beeilst dich **beeil(e) dich!** (czas. zwrotne)

einsteigen du steigst ein **steig(e) ein!** (czas. rozdzielne)

Porównaj: {czasowniki zwrotne, z³ożone}

- dla **1os.I.mn.** oraz **formy grzecznościowej** tworzymy przedstawiając zaimek przed czasownik.

kommen **kommen wir!** **kommen Sie!**

geben **geben wir!** **geben Sie!**

sich beeilen **beeilen wir uns!** **beeilen Sie sich!**

einsteigen **steigen wir ein!** **steigen Sie ein!**

- dla **2 os.I.mn.** tworzymy odrzucając zaimek osobowy (ihr) od tej formy.

ihr kommt **kommt!**

ihr arbeitet **arbeitet!**

ihr gebt **gebt!**

ihr nehmt **nehmt!**

ihr beeilt euch **beeilt euch!**

ihr steigt ein **steigt ein!**

Czasownik

Odmiana przez osoby

Tryby

Tryb przypuszczaj¹cy

Tryb przypuszczaj¹cy

zobacz też

Tryb przypuszczaj¹cy Konjunktiv tworzymy w róż¹nych czasach gramatycznych. Wybierz interesuj¹cy ciê czas i zobacz jak tworzymy formy Konjunktiv. Aby sprawdziæ, kiedy nale¿y u¿yæ jakiej formy, zobacz: U¿ycie trybu przypuszczaj¹cego.

Forma würde jest form¹ opisow¹ trybu przypuszczaj¹cego. Stosujemy j¹ w przypadku dwuznacznoœci i pokrywania siê form. Mo¿emy ni¹ zast¹piæ tak¿e inne formy Konjunktivu, zw³aszcza w jêzyku mówionym.

Konjunktiv Präsens

Konjunktiv Imperfekt

Konjunktiv, czasy

Forma würde

Tryby

Tryb rozkazujący

Zdania warunkowe potencjalne

Zdania warunkowe nierealne

Zdanie porównawcze

Konjunktiv Präsens

zobacz też

Czas teraŹniejszy trybu przypuszczaj¹cego tworzy siê przez dodanie do tematu czasownika odpowiednich koŹcówek. WaŹne jest, Źe dla wszystkich rodzajów czasowników {zobacz: czasowniki proste} Konjunktiv tworzymy regularnie (np. bez zmiany samog³oski). We wszystkich koŹcówkach wystêpuje "e", 1 i 3 os. l. poj. maj¹ takie same formy.

	machen	helfen	fahren	sein	haben	dürfen
ich	mache	helfe	fahre	sei	habe	dürfe
du	machest	helfest	fahrest	seiest	habest	dürfest
er	mache	helfe	fahre	sei	habe	dürfe
wir	machen	helfen	fahren	seien	haben	dürfen
ihr	machtet	helfet	fahret	seiet	habet	dürfet
sie	machen	helfen	fahren	seien	haben	dürfen

Odmiana przez osoby

Tryb przypuszczaj¹cy

Użycie trybu przypuszczaj¹cego

Konjunktiv Imperfekt

Konjunktiv, czasy

Forma würde

Konjunktiv Imperfekt-

zobacz też

Czas przeszły Imperfekt trybu przypuszczaj¹cego nie ma znaczenia przesz³oœci. Odnosi siê do teraŹniejszoœci i przysz³oœci. Forma **Konjunktiv Imperfekt czasowników s³abych** jest taka sama jak forma {Imperfekt czasowników s³abych }w trybie oznajmuj¹cym.

Konjunktiv Imperfekt czasowników mocnych tworzymy dodaj¹c do formy Imperfekt czasowników mocnych trybu oznajmuj¹cego odpowiednie koñcówki trybu przypuszczaj¹cego. Samog³oski **a, o, u** ulegaj¹ przeg³osowi: **ä, ö, ü**. To samo dotyczy **czasownikow nieregularnych i modalnych**. { Imperfekt czasowników nieregularnych oraz Imperfekt czasowników modalnych }

	fahren	trinken	schreiben
ich	führe	tränke	schriebe
du	führest	tränkest	schriebest
er	führe	tränke	schriebe
wir	führen	tränken	schrieben
ihr	führet	tränket	schriebet
sie	führen	tränken	schrieben

	haben	sein	werden	wissen	mögen
ich	hätte	wäre	würde	wüßte	möchte
du	hättest	wärest	würdest	wüßtest	möchtest
er	hätte	wäre	würde	wüßte	möchte
wir	hätten	wären	würden	wüßten	möchten
ihr	hättet	wäret	würdet	wüßtet	möchtet
sie	hätten	wären	würden	wüßten	möchten

Tabela czasowników mocnych

Tryb przypuszczaj¹cy

Użycie trybu przypuszczaj¹cego

Konjunktiv Präsens

Konjunktiv, czasy

Forma würde

Imperfekt

Zdania warunkowe potencjalne

Zdanie porównawcze

Konjunktiv, czasy

zobacz też

Konjunktiv Perfekt tworzymy używając formy Konjunktiv Präsens czasownika "haben" lub "sein" (zobacz: Perfekt haben/sein) + Partizip II .

Konjunktiv Plusquamperfekt tworzymy analogicznie, lecz używając formy Konjunktiv Imperfekt czasownika "haben" lub "sein".

Perfekt:

du habest gearbeitet

sie habe gefragt

ich sei gegangen

ihr seiet gefahren

Plusquamperfekt:

du hättest gearbeitet

sie hätte gefragt

ich wäre gegangen

ihr wäret gefahren

Konjunktiv Futur I tworzymy za pomoc¹ formy Konjunktiv Präsens czasownika "werden" + bezokolicznik czasownika podstawowego:

du werdest arbeiten

sie werde fragen

ich werde gehen

ihr werdet fahren

Tabela czasowników mocnych

Tryb przypuszczaj¹cy

Użycie trybu przypuszczaj¹cego

Konjunktiv Präsens

Konjunktiv Imperfekt

Forma würde

Perfekt

Plusquamperfekt

Futur I

Zdania warunkowe nierealne

Zdanie porównawcze

Forma würde

zobacz też

Forma würde jest opisow¹ form¹ trybu Konjunktiv. Stosujemy j¹ jeżeli formy trybu przypuszczaj¹cego pokrywaj¹ się z trybem oznajmuj¹cym. Oprócz tego form¹ würde zast¹piæ moŹna praktycznie wszystkie inne formy Konjunktivu. Praktykuje siê to zw³aszcza w jêzyku mówionym.

Tworzmy go przy pomocy formy Konjunktiv Imperfekt czasownika werden (czyli würde) oraz bezokolicznika czasownika podstawowego.

Er arbeitete gern.

On pracowa³ chêtnie.

On pracowa³by chêtnie.

UŹywaj¹c formê würde powiemy:

Er würde gern arbeiten.

On pracowa³by chêtnie.

Ich habe gesagt, ich besuche dich am Morgen.

Powiedzia³em, Źe odwiedzê ciê jutro.

Powiedzia³em, Źe odwiedzi³bym ciê jutro.

UŹywaj¹c formê würde powiemy:

Ich habe gesagt, ich würde dich am Morgen besuchen.

Powiedzia³em, Źe odwiedzi³bym ciê jutro.

Tryb przypuszczaj¹cy

Użycie trybu przypuszczaj¹cego

Konjunktiv Präsens

Konjunktiv Imperfekt

Konjunktiv, czasy

Zdania warunkowe potencjalne

Użycie trybu przypuszczaj¹cego

zobacz też

Różne czasy trybu Konjunktiv (np. Imperfekt) nie oznaczaj¹ przesz³ooci lub przysz³ooci (jak to jest w trybie oznajmuj¹cym) lecz jedynie określone formy. Formy te stosujemy w języku niemieckim w określonych sytuacjach:

Zdanie warunkowe potencjalne

Zdanie warunkowe nierzeczywiste

Zdanie porównawcze

Konjunktiv w zdaniu prostym

Mowa zależna

Tryb przypuszczaj¹cy

Konjunktiv w zdaniu prostym

zobacz też

Konjunktiv Präsens używamy:

1) jako pewnego rodzaju tryb rozkazuj¹cy:

Es lebe der Frieden!

Niech żyje pokój!

Seien Sie bitte so nett!

Niech pan będzie tak mi³y!

2) w przepisach kulinarnych, receptach, instrukcjach:

Man nehme zwei Kilo Tomaten.

Należy wziąć dwa kilo pomidorów.

Man nehme diese Tabletten dreimal täglich ein.

Należy zażyć te tabletki trzy razy dziennie.

Konjunktiv Imperfekt używamy dla oznaczenia **teraŹniejszości** w:

1) w zdaniach wyrażaj¹cych moŹliwośc lub przypuszczenie moŹliwe do spe³nienia:

Ohne dich wäre ich glücklicher.

Bez ciebie by³abym szczęśliwsza.

An deiner Stelle würde ich nicht gehen.

Na twoim miejscu nie poszed³bym.

2) w zdaniach wyrażaj¹cych Źyczenie niemoŹliwe do spe³nienia:

Wenn ich doch die Prüfung schon hinter mir hätte! (Die Prüfung ist morgen).

Gdybym tylko mia³ już ten egzamin za sob¹! (Egzamin jest jutro.)

Wenn er mir doch die Wahrheit sagen würde! (Er sagt mir nicht die Wahrheit.)

ęby tylko powiedzia³ mi prawdę! (On nie mówi mi prawdy.)

PowyŹsze zdania zaczynaj¹ się od "wenn" (gdy), a w œrodku często występuje partyku³a "doch". Zdania te mog¹ mieć też inn¹ formę i zaczynają się od czasownika:

Hätte ich doch die Prüfung schon hinter mir!

Würde er mir doch die Wahrheit sagen!

3) w formie grzecznościowej bardzo uprzejmuje:

Könntest du mir bitte helfen?

Czy mógł³być mi pomóc?

Dürfte ich Sie etwas fragen?

Czy wolno by mi by³o o coś zapytać?

Konjunktiv Plusquamperfekt używamy dla oznaczenia przesz³ości w:

zdaniach wyrażaj¹cych Źyczenie

Wenn er doch mehr gearbeitet hätte! (Er hat nicht viel gearbeitet.)

Hätte er doch mehr gearbeitet!

Gdyby on (by³) więcej pracowa³!

Wenn sie damals doch gekommen wäre! (Sie ist damals nicht gekommen.)

Wäre sie damals doch gekommen!

Gdyby ona (by³a) wtedy przysz³a!

Tryb przypuszczaj¹cy

Użycie trybu przypuszczaj¹cego

Konjunktiv Präsens

Konjunktiv Imperfekt

Konjunktiv, czasy

Mowa zależna

zobacz też

Mowę zależną stosujemy, gdy chcemy przytoczyć czyjeś słowa. Bezpośrednio słowa danej osoby nazywamy mową niezależną i umieszczamy je w cudzysłowie. Przy zamianie mowy niezależnej na mowę zależną używamy następujące formy Konjunktiv:

mowa niezależna
(tryb oznajmujący)

czas teraźniejszy
Präsens

czas przeszły
Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt

czas przyszły
Futur I

tryb rozkazujący

mowa zależna
(tryb przypuszczający)

Konjunktiv
Präsens (Imperfekt)

Konjunktiv
Perfekt (Plusquamperfekt)

Konjunktiv
Futur (Forma würde)

sollen, müssen, mögen, dürfen

Form w nawiasach używamy, gdy forma trybu Konjunktiv pokrywa się z trybem oznajmującym.

Przytaczając czyjeś słowa stosujemy zdania ze spójnikami "daß" (że) lub "ob" (czy). Spójniki te możemy jednak opuścić, ale wtedy zmienia się szyk zdania. Trzeba też pamiętać o zmianie osoby.

Er sagte: "Ich fahre mit dir".

Er sagte, daß er mit mir fahre.

Er sagte, er fahre mit mir.

Sie sagten: "Wir haben viel Zeit".

Sie sagten, sie hätten viel Zeit.

Er fragte: "Hast Du den Film schon gesehen?"

Er fragte, ob sie den Film schon gesehen habe (gesehen hätte).

Er sagte: "Ich werde Medizin studieren".

Er sagte, er werde (würde) Medizin studieren.

Er sagte: "Sprich lauter".

Er sagte, ich soll lauter sprechen.

Tryb przypuszczaj¹cy

Konjunktiv Präsens

Konjunktiv Imperfekt

Konjunktiv, czasy

Forma würde

Czasy

Zdanie dope³nieniowe

Zdania

W języku niemieckim bardzo ważny jest szyk zdania, czyli miejsce poszczególnych wyrazów w zdaniu. W zależności od tego, jaki jest to typ zdania, wyrazy mają określony szyk.

Wybierz interesujący cię temat:

Zdanie twierdzące

Zdanie przeczące

Zdanie pytające

Zdanie współrzędnie złożone

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie twierdzące

zobacz też

Jedną z najważniejszych zasad języka niemieckiego mówi, że czasownik w zdaniu prostym twierdzącym stoi zawsze na drugiej pozycji, niezależnie od tego, co stoi wcześniej. Podmiot stoi albo na pierwszej albo na trzeciej pozycji, w zależności od tego, co chcemy zaakcentować:

Ich gehe um 9 Uhr nach Hause.

Idę do domu o godz. 9.

Um 9 Uhr gehe ich nach Hause.

Nach Hause gehe ich um 9 Uhr.

Jeżeli w zdaniu czasownik podstawowy występuje z czasownikiem posiłkowym (zobacz: Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I, Strona bierna), to na drugiej pozycji stoi odmienny czasownik posiłkowy. To samo dotyczy czasowników modalnych (zobacz: Czasowniki modalne)

Ich muß um 9 Uhr nach Hause gehen.

Ich bin um 9 Uhr nach Hause gegangen.

Ich werde um 9 Uhr nach Hause gehen.

Zdanie przeczące

Zdanie pytające

Zdanie współrzędnie złożone

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie przeczące

zobacz też

W języku niemieckim są 3 rodzaje przeczeń: **nein**, **nicht** i **kein**.

Wszystkie one w języku polskim znaczą "nie".

Nein odnosi się do całego zdania i występuje samodzielnie lub przed zdaniem, które zaprzecza.

Arbeitest du?

Nein.

Nicht odnosi się również do całego zdania, i wtedy występuje po czasowniku. Może też przeczyć części zdania i wtedy stoi przed tą częścią. Nigdy jednak nie występuje samodzielnie.

Nein, ich arbeite nicht.

Arbeitest du viel?

Nein, ich arbeite nicht viel.

Kein jest przeczeniem do rzeczownika z rodzajnikiem nieokreślonym. "Kein" odmienia się tak jak rodzajnik nieokreślony (zobacz: Odmiana rzeczownika).

Das ist ein Heft. Das ist kein Heft.

To jest zeszyt. To nie jest zeszyt.

Das ist eine Lampe. Das ist keine Lampe.

To jest lampa. To nie jest lampa.

Ich habe einen Hund. Ich habe keinen Hund.

Mam psa. Nie mam psa.

Er hilft einer Frau. Er hilft keiner Frau.

On pomaga pewnej pani. On nie pomaga żadnej pani.

Jeżeli w pytaniu występuje przeczenie, to odpowiadając "nein" potwierdzamy zdanie, a jeżeli chcemy zaprzeczyć odpowiadamy "doch" (odpowiednik "ja").

Gehst du nicht ins Kino?

Czy nie idziesz do kina?

Nein, ich gehe nicht.

Nie, nie idę.

Doch, ich gehe.

Tak, idę.

Zdanie pytaj¹ce

Zdanie współrzędnie z³o²one

Zdanie podrzędnie z³o²one

Zdanie twierdz¹ce

Zdanie pytaj¹ce

zobacz te;

Pytania dzielimy na dwie grupy: o rozstrzygniêcie i o uzupe³nienie.

- pytanie o rozstrzygniêcie jest to takie pytanie, które wymaga odpowiedzi "tak" albo "nie".

W jêzyku polskim pytania te zaczynaj¹ siê od s³owa "czy", w jêzyku niemieckim tworzymy je poprzez inwersjê, czyli przestawienie czasownika na pierwsz¹ pozycjê w zdaniu.

Wohnst du in Berlin?

Czy ty mieszkasz w Berlinie?

Möchtest du einen Tee?

Czy chcia³byœ herbatê?

- pytanie o uzupe³nienie wymaga w odpowiedzi uzupe³nienia tego o co pytamy. Mo¿e siê ono zaczynaæ od nastêpuj¹cych s³ów pytaj¹cych:

wer? kto?

was? co?

wie? jak?

wo? gdzie?

wohin? dok¹d?

woher? sk¹d?

wann? kiedy?

warum? dlaczego?

wieviel? ile?

wessen? czyj?

wem? komu?

wen? kogo?

Na drugiej pozycji, czyli zaraz po s³owie pytaj¹cym stoi czasownik.

Wer ist das?

Kto to jest?

Was machst du?

Co ty robisz?

Wohin gehst du?

Dok¹d idziesz?

Warum bist du noch nicht im Bett?

Dlaczego jeszcze nie jesteœ w ³ó¿ku?

Jest jeszcze pewien rodzaj pytañ, gdzie s³owo pytaj¹ce wystêpuje z przyimkiem. Zobacz:

Przys³ówki zaimkowe

Zdanie twierdzące

Zdanie przeczące

Zdanie współrzędnie złożone

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie współrzędnie złożone

zobacz też

Zdanie złożone współrzędnie składa się z dwóch lub więcej zdań głównych, tzn. równych sobie. Każde z tych zdań może istnieć samodzielnie. Zdania te mogą występować bez spójnika, oddzielone przecinkiem lub ze spójnikiem.

Ich bin krank. Ich bleibe zu Hause.

Ich bin krank, ich bleibe zu Hause.

Jestem chory, zostaną w domu.

Ich bin krank und (ich) bleibe zu Hause.

Jestem chory i zostaną w domu.

Ich gehe nicht spazieren. Es ist sehr kalt.

Ich gehe nicht spazieren, es ist sehr kalt.

Nie idę na spacer, jest bardzo zimno.

Ich gehe nicht spazieren, denn es ist sehr kalt.

Nie idę na spacer, ponieważ jest bardzo zimno.

Spójniki zdań współrzędnych możemy podzielić na dwie grupy:

1) **und** (i, a), **aber** (ale), **denn** (ponieważ), **oder** (albo), **sondern** (lecz), **doch** (jednak)

Po tych spójnikach stosujemy prosty szyk zdania, z czasownikiem na drugiej pozycji.

Ich bin schon um 10 Uhr zurückgekommen, aber meine Mutter war nicht zufrieden.

Wróciłam już o godz.10, ale moja mama była niezadowolona.

Bleibst du hier, oder gehst du mit?

Zostajesz tutaj, czy idziesz z nami?

2) **dann** (potem, następnie), **deshalb** (dlatego), **sonst** (w przeciwnym razie), **trotzdem** (mimo to)

Po tych spójnikach stosujemy szyk przestawny polegający na tym, że czasownik stoi zaraz po spójniku.

Ich warte noch eine Stunde, dann gehe ich nach Hause.

Czekam jeszcze godzinę, potem idę do domu.

Ich habe den Film schon gesehen, deshalb gehe ich nicht mit euch.

Widziałam już ten film, dlatego nie idę z wami.

Beeile dich, sonst kommen wir zu spät.

Pospiesz się, w przeciwnym razie przyjdziemy za późno.

Zdanie twierdzące

Zdanie przeczące

Zdanie pytające

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie podrzędnie złożone

zobacz też

Zdanie podrzędne jest zdaniem pobocznym, określającym zdanie główne. Rozpoczyna się od spójnika i ma swój własny szyk zwany szykiem zdania pobocznego. Polega on na tym, że odmienna forma czasownika, która w zdaniu prostym stała na drugiej pozycji, w zdaniu podrzędnym stoi na końcu. Zdanie podrzędne może też stać przed zdaniem głównym i wtedy zdanie główne rozpoczyna się od czasownika.

Er muß mit dem Bus fahren, weil sein Auto kaputt ist.

On musi jechać autobusem, ponieważ jego auto jest zepsute.

Weil sein Auto kaputt ist, muß er mit dem Bus fahren.

Ponieważ jego auto jest zepsute, musi jechać autobusem.

Wybierz interesujący cię typ zdania podrzędnego:

Zdanie dopełnieniowe

Zdanie przydawkowe

Zdanie czasowe

Zdanie celowe

Zdanie warunkowe

Zdanie przyczynowe

Zdanie sposobu

Zdanie porównawcze

Zdanie przyzwalające

Zdanie twierdzące

Zdanie przeczące

Zdanie pytające

Zdanie współrzędnie złożone

Zdanie dope³nieniowe

zobacz te¿

Zdania dope³nieniowe zaczynaj¹ siê najczêœciej od spójników **daß** (¿e) i **ob** (czy). Rolê spójników mog¹ te¿ pe³niaæ wyrazy pytaj¹ce np. **wann, wer, wohin...**(zobacz: Zdanie pytaj¹ce).

Er behauptet, daß ich die schönste Frau bin.

On uważa, ¿e jestem najpiêkniejsz¹ kobiet¹.

Der Lehrer fragt, ob ich die Hausaufgabe gemacht habe.

Nauczyciel pyta, czy zrobi³em zadanie domowe.

Sie wollte wissen, wann ich zurückkomme.

Ona chcia³a wiedzieæ, kiedy wrócê.

Der Zeuge erzählt, was hier passiert ist.

¿wiadek opowiada, co siê tutaj wydarzy³o.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Mowa zależna

Zdanie przydawkowe

zobacz też

Zdanie przydawkowe określa rzeczownik zdania głównego i stoi bezpośrednio za tym rzeczownikiem. Zdanie to zaczyna się ono od zaimków względnych. Oto odmiana zaimków względnych.

	m	f	n	Pl
N	der	die	das	die
G	dessen	deren	dessen	deren
D	dem	der	dem	denen
A	den	die	das	die

Po zaimkach **deren** i **dessen** rzeczownik występuje bez rodzajnika.

Das ist der Mann, der mir gefällt.

To jest mężczyzna, który mi się podoba.

Der Mann, den ich kennengelernt habe, ist sehr interessant.

Mężczyzna, którego poznałem jest bardzo interesujący.

Das ist die Frau, deren Tochter mit mir in die Schule geht.

To jest kobieta, której córka chodzi ze mną do szkoły.

Die Leute, denen ich geholfen habe, waren sehr nett.

Ludzie, którym pomogli byli bardzo mili.

Zdanie przydawkowe może się też zaczynać od zaimka względnego z przyimkiem (zobacz: Przyimek).

Ich habe gestern den Mann, von dem du mir erzählst hast, auf der Straße gesehen.

Widziałem wczoraj na ulicy mężczyznę, o którym mi opowiadałeś.

Der Mann, mit dessen Sohn du gesprochen hast, ist mein Direktor.

Mężczyzna, z którego synem rozmawiałeś jest moim dyrektorem.

Odmiana rzeczownika

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie czasowe

zobacz też

Zdania czasowe odpowiadaj¹ na pytania: wann? (kiedy), seit wann? (od kiedy), bis wann? (do kiedy), wie lange? (jak d³ugo), wie oft? (jak czêsto).

Zdania czasowe możemy podzieliæ na te, w których wystêpuje nastêpstwo czasów i te, w których ono nie wystêpuje:

Zdania z nastêpstwem czasów

Zdania bez nastêpstwa czasów

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Czasy

Zdania z następstwem czasów

zobacz też

- **nachdem** - przy użyciu tego spójnika musimy przestrzegać ścisłej reguły następstwa czasów.

**zdanie poboczne, czynności wcześniejsza
główna, czynności późniejsza**

zdanie

Plusquamperfekt

Imperfekt (ewent. Perfekt)

Perfekt

Präsens (Futur I)

Nachdem ich mich gebadet hatte, ging ich aus dem Haus.

Ich ging aus dem Haus, nachdem ich mich gebadet hatte.

Po wykłpaniu się wyszedłem z domu.

Nachdem ich mich gebadet habe, gehe ich aus dem Haus.

Ich gehe aus dem Haus, nachdem ich mich gebadet habe.

Po wykłpaniu się wychodzę z domu.

- **seitdem** (*od czasu gdy*), **bevor** (*zanim*) - w zdaniach z tymi spójnikami użycie następstwa czasów jest możliwe, ale niekonieczne.

Seitdem ich studiere, lese ich auch mehr.

Ich lese auch mehr, seitdem ich studiere.

Odkąd studuję, więcej też czytam.

Seitdem er weggefahren ist, bin ich sehr allein.

Ich bin sehr allein, seitdem er weggefahren ist.

Odkąd on wyjechał, jestem bardzo samotna.

Bevor wir ins Ausland fahren, reparieren wir das Auto.

Wir reparieren das Auto, bevor wir ins Ausland fahren.

Zanim wyjedziemy za granicę, naprawimy auto.

Bevor wir ins Ausland gefahren waren, reparierten wir das Auto.

Wir reparierten das Auto, bevor wir ins Ausland gefahren waren.

Zanim wyjechalibyśmy za granicę, naprawilibyśmy auto.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Czasy

Zdanie czasowe

Zdania bez następstwa czasów

Zdania bez następstwa czasów-

zobacz też

- **als, wenn** - oba spójniki znaczą *gdy*. **Als** używamy przy czynności jednorazowej w przeszłości, w pozostałych wypadkach używamy **wenn**.

Ich habe ihn besucht, als er krank war.

Als er krank war, habe ich ihn besucht.

Odwiedziłem go, gdy był chory.

Ich habe ihn besucht, wenn (immer wenn) er krank war.

(Immer) wenn er krank war, habe ich ihn besucht.

Odwiedzałem go, gdy (zawsze gdy) był chory.

W pierwszym zdaniu wyrażamy czynność jednorazową w przeszłości. W drugim zdaniu, czynność wielokrotnie w przeszłości.

Ich werde ihn besuchen, wenn er krank ist.

Wenn er krank ist, werde ich ihn besuchen.

Odwiedzę go, gdy będzie chory.

- **während** - spójnik wyrażający równoczesne działanie.

Während ich gegessen habe, habe ich ferngesehen.

Ich habe ferngesehen, während ich gegessen habe.

Podczas kiedy jadłem, oglądałem telewizję.

Sie hörte Radio, während er ein Buch las.

Er las ein Buch, während sie Radio hörte.

Ona słuchała radia, podczas gdy on czytał książkę.

- **solange** (dopóki), **bis** (aż, do czasu gdy).

Solange sie krank ist, muß sie Tabletten einnehmen.

Sie muß Tabletten einnehmen, solange sie krank ist.

Dopóki jest chora, musi zażywać tabletki.

Ich warte, bis du kommst.

Poczekam, aż przyjdiesz.

Powyższego zdania logicznie nie można zacząć od spójnika "bis". Nie jest to jednak w ogóle niemożliwe:

Bis ich gesund bin, bleibe ich zu Hause.

Do czasu gdy wyzdrowieję, zostanę w domu.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Czasy

Zdanie czasowe

Zdania z następstwem czasów

Zdanie celowe

zobacz też

Zdanie celowe odpowiada na pytania: wozu? (po co), zu welchem Zweck? (w jakim celu).
Rozpoczyna się od spójnika **damit** (ażeby, żeby). Zawsze zaczynamy od zdania głównego.

Er arbeitet viel, damit seine Familie viel Geld hat.

On dużo pracuje, żeby jego rodzina miała dużo pieniędzy.

Jeżeli w obu zdaniach występuje ten sam podmiot (ta sama osoba jest sprawcą¹ czynności),
to zamiast **damit** używamy spójnika złożonego **um...zu + bezokolicznik**.

Er arbeitet, damit er viel Geld hat.

Er arbeitet, um viel Geld zu haben.

On pracuje, aby mieć dużo pieniędzy.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Bezokolicznik

Zdanie warunkowe

zobacz też

Zdania warunkowe odpowiadaj¹ na pytania: unter welcher Bedingung? (pod jakim warunkiem), in welchem Fall? (w jakim przypadku). Spójnikami występuj¹cymi w tym zdaniu s¹: **wenn, falls** (*jeżeli, jeżeli, w razie gdy*). Najczęściej zdanie to rozpoczyna się od zdania podrzędnego, nie jest to jednak regu³¹, może być również zdaniem bezspójnikowym, jednak wtedy zmienia się jego szyk. Zdania warunkowe dzielimy w zależności od tego, czy spełnienie warunku jest możliwe, czy nie:

Zdanie warunkowe rzeczywiste

Zdanie warunkowe potencjalne

Zdanie warunkowe nierzeczywiste

W pierwszym typie zdań używamy trybu oznajmuj¹cego, w dwóch pozosta³ych używamy trybu przypuszczaj¹cego.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Tryb przypuszczający

Zdanie warunkowe rzeczywiste

zobacz też

Zdanie to wyraża rzeczywist¹, realn¹ sytuacjê, używamy w nim trybu oznajmuj¹cego.

Wenn es nicht regnet, machen wir einen Ausflug.

Wir machen einen Ausflug, wenn es nicht regnet.

Jeœli nie bêdzie padaæ, pojedziemy na wycieczkê.

Geh schlafen, wenn du müde bist.

Wenn du müde bist, geh schlafen.

IdŸ spaæ, jeœli jesteœ zmêczony.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie warunkowe potencjalne

Zdanie warunkowe nierzeczywiste

Zdanie warunkowe potencjalne

zobacz też

Jest to zdanie wyrażające warunek lub życzenie odnoszące się do teraźniejszości lub przyszłości i dlatego możliwe do spełnienia. W obu zdaniach: głównym i podrzędnym używamy obowiązkowo trybu przypuszczającego w czasie Imperfekt Konjunktiv Imperfekt lub Formy würde.

Wenn er Zeit hätte, ginge er spazieren.

Ich ginge spazieren, wenn ich Zeit hätte.

Hätte er Zeit, ginge er spazieren.

Gdyby miał czas, poszedłby na spacer.

Wenn ich Durst hätte, würde ich eine Cola trinken.

Ich würde eine Cola trinken, wenn ich Durst hätte.

Hätte ich Durst, würde ich eine Cola trinken.

Gdyby mi się chciało pić, wypiłbym colę.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie warunkowe rzeczywiste

Zdanie warunkowe nierzeczywiste

Tryb przypuszczający

Zdanie warunkowe nierzeczywiste

zobacz też

Zdanie to wyraża warunek lub życzenie odnoszące się do przeszłości i niemożliwe do spełnienia. W obu zdaniach: głównym i podrzędnym używamy obowiązkowo trybu przypuszczającego Konjunktiv Plusquamperfekt (zobacz: Konjunktiv, czasy). Często w tym zdaniu występują słowa:

damals (wtedy), beinahe (prawie, o mało co), fast (prawie).

Wenn ich damals mehr gelernt hätte, hätte ich die Prüfung bestanden.

Ich hätte die Prüfung bestanden, wenn ich damals mehr gelernt hätte.

Hätte ich damals mehr gelernt, hätte ich die Prüfung bestanden.

Gdybym byś się wtedy więcej uczył, zdałbym ten egzamin.

Wenn es nicht so spät gewesen wäre, hätte ich dich besucht.

Ich hätte dich besucht, wenn es nicht so spät gewesen wäre.

Wäre es nicht so spät gewesen, hätte ich dich besucht.

Gdyby nie było (wtedy) tak późno, odwiedziłbym cię.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie warunkowe rzeczywiste

Zdanie warunkowe potencjalne

Tryb przypuszczający

Zdanie przyczynowe

zobacz też

Zdanie to odpowiada na pytania: warum? weshalb? aus welchem Grunde? (dlaczego, z jakiego powodu) i rozpoczyna się od spójnika **weil** lub **da** (*ponieważ*). Spójnik **da** należy do wzniosłego stylu.

Er hat Bauchschmerzen, weil er zuviel gegessen hat.

Boli go brzuch, ponieważ zjadł za dużo.

Da er zuviel gegessen hat, hat er Bauchschmerzen.

Ponieważ zjadł za dużo, boli go brzuch.

W zdaniu przyczynowym możemy też użyć spójnika **denn**. (Zobacz: Zdanie współrzędnie złożone). Zmienia się wtedy szyk zdania, powstaje zdanie proste.

Er hat Bauchschmerzen, denn er hat zuviel gegessen.

Boli go brzuch, ponieważ za dużo zjadł.

Wir sind ins Restaurant gegangen, weil unsere Mutter nichts gekocht hat.

Wir sind ins Restaurant gegangen, da unsere Mutter nichts gekocht hat.

Wir sind ins Restaurant gegangen, denn unsere Mutter hat nichts gekocht.

Ponieważ nasza mama nic nie ugotowała, poszliśmy do restauracji.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Zdanie sposobu

zobacz też

Zdanie to odpowiada na pytania: wie? (jak), auf welche Weise? (w jaki sposób). Zdanie sposobu o treści twierdzącej rozpoczyna się od spójników: **indem**, (ew. **dadurch daß**), natomiast zdanie o treści przeczącej od spójników: **ohne daß**, **anstatt daß**.

Ich erhole mich, indem ich viel spazierengehe.

Odpoczywam dużo spacerując.

Ich erhole mich dadurch, daß ich viel spazierengehe.

Odpoczywam przez to, że dużo spaceruję.

Zdania ze spójnikiem **indem** tłumaczymy najczęściej używając polskiego imiesłowu odczasownikowego współczesnego (końcówka: "-1c").

Französisch lernt man am besten, indem man in Frankreich lebt.

Francuskiego uczy się najlepiej żyjąc we Francji.

- **anstatt daß** znaczy *zamiast*. Jeżeli podmiot (sprawca czynności) w zdaniu podrzędnym jest taki sam jak w zdaniu głównym, to używamy konstrukcji **anstatt...zu + bezokolicznik**

Er amüsiert sich, anstatt daß er arbeitet.

Er amüsiert sich, anstatt zu arbeiten.

On się bawi zamiast pracować.

Er legt die Hose auf den Stuhl, anstatt sie in den Schrank zu hängen.

On kładzie spodnie na krzesło, zamiast powiesić je w szafie.

- **ohne daß** wyraża, że coś co oczekiwaliśmy nie nastąpiło. Jeżeli w obu zdaniach występuje ten sam podmiot, to używamy konstrukcji **ohne...zu + bezokolicznik**.

Sie geht nach Hause, ohne daß sie sich verabschiedet hat.

Sie geht nach Hause, ohne sich verabschiedet zu haben.

Ona idzie do domu nie pożegnawszy się.

Ich bin weggegangen, ohne daß sie mich bemerkt haben.

Wyszłam, oni mnie nie zauważyli. (nie będąc zauważona)

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Bezokolicznik

Zdanie porównawcze

zobacz też

rzeczywiste

- Jeżeli porównujemy te takie same wielkości lub jakości, używamy spójnika **so (ebenso)...wie.** (tak...jak)

Du bist immer noch so (ebenso) schön, wie du früher warst.

Jesteś nadal tak (taksamo) piękna, jak byś była kiedyś.

- Jeżeli porównujemy różne wielkości lub jakości, używamy spójnika **als** (niż)

Du bist heute noch schöner als du es früher warst.

Dzisiaj jesteś jeszcze piękniejsza, niż byś była wczoraj.

- spójnik **je...desto** (im...tym) wymaga określonego szyku zdania:

Po **je** następuje przymiotnik w stopniu wyższym, czasownik na końcu zdania, w drugim zdaniu mamy następujący szyk: **desto**, przymiotnik (lub przysłówek) w stopniu wyższym, czasownik, reszta zdania.

Je höher wir fliegen, desto weniger sieht man.

Im wyżej lecimy, tym mniej widać.

Je mehr du lernst, desto bessere Noten bekommst du.

Im więcej się uczysz, tym lepsze oceny dostajesz.

nierzeczywiste

W zdaniu nierzeczywistym stosujemy tryb przypuszczający Konjunktiv. Jeżeli zdania występują w tym samym czasie stosujemy Konjunktiv Imperfekt, jeżeli w czasie przeszłym Konjunktiv Plusquamperfekt (zobacz: Konjunktiv, czasy). Spójnikiem tych zdań jest **als** lub **als ob** (jak gbyby).

Er sieht so aus, als ob er krank wäre.

Er sieht so aus, als wäre er krank.

On wygląda jakby był chory.

Sie spricht so gut Englisch, als ob sie eine Engländerin wäre.

Sie spricht so gut Englisch, als wäre sie eine Engländerin.

Ona mówi tak dobrze po angielsku, jakby była Angielką.

Sie kennt die Stadt so gut, als ob sie schon früher hier gewesen wäre.

Sie kennt die Stadt so gut, als wäre sie schon früher hier gewesen.

Ona tak dobrze zna to miasto, jakby tu już wcześniej była.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Tryb przypuszczaj¹cy

Zdanie przyzwalaj¹ce

zobacz te;

Jest to zdanie odpowiadaj¹ce na pytanie: trotz welcher Bedingung? (pomimo czego). Zaczyna się od spójnika **obwohl** (*chocia²*) lub **trotzdem** (*pomimo, to*). Po spójniku **trotzdem** zdanie występuje w szyku prostym (zobacz: Zdanie współrzędnie z³o²one)

Er arbeitet noch, obwohl er schon müde ist.

Obwohl er schon müde ist, arbeitet er schon.

Chocia² jest ju² zmęczony, dalej pracuje.

Er ist schon müde, trotzdem arbeitet er noch.

On jest ju² zmęczony, pomimo to dalej pracuje.

Sie hat sich eine Bluse gekauft, obwohl sie sehr wenig Geld hat.

Obwohl sie sehr wenig Geld hat, hat sie sich eine Bluse gekauft.

Chocia² ona ma ma³o pieniędzy kupi³a sobie bluzkê.

Sie hat sehr wenig Geld, trotzdem hat sie sich eine Bluse gekauft.

Ona ma ma³o pieniędzy, pomimo to kupi³a sobie bluzkê.

Zdania

Zdanie podrzędnie złożone

Tabela czasowników mocnych

zobacz też

Tabela ukazuje tylko najważniejsze, najczęściej używane czasowniki mocne. Odmiany tej należy nauczyć się na pamięć.

Infinitiv	Imperfekt	Partizip II
beginnen	begann	begonnen
bieten	bot	geboten
binden	band	gebunden
bitten	bat	gebeten
bleiben	blieb	geblieben s.
brechen	brach	gebrochen
brennen	brandte	gebrandt
bringen	brachte	gebracht
denken	dachte	gedacht
empfehlen	empfahl	empfohlen
entscheiden	entschied	entschieden
essen	aß	gegessen
fahren	fuhr	gefahren s.
fallen	fiel	gefallen s.
fangen	fang	gefangen
finden	fand	gefunden
fliegen	flog	geflogen s.
frieren	fror	gefroren
geben	gab	gegeben
gehen	ging	gegangen s.
gelingen	gelang	gelingen s.
geschehen	geschah	geschehen s.
gewinnen	gewann	gewonnen
greifen	griff	gegriffen
halten	hielt	gehalten
hängen	hing	gehangen
heben	hob	gehoben
heißen	hieß	geheißen
helfen	half	geholfen
klingen	klang	geklungen
kennen	kannte	gekannt
kommen	kam	gekommen s.
laden	lad	geladen

lassen	ließ	gelassen
laufen	lief	gelaufen s.
leihen	lieh	geliehen
lesen	lies	gelesen
liegen	lag	gelegen
lügen	log	gelogen
nehmen	nahm	genommen
nennen	nannte	genannt
raten	riet	geraten
rennen	rannte	gerannt s.
rufen	rief	gerufen
schaffen	schuf	geschaffen
schießen	schoß	geschossen
schlafen	schlief	geschlafen
schlagen	schlug	geschlagen
schließen	schloß	geschlossen
schreiben	schrieb	geschrieben
schreien	schrie	geschrien
senden	sandte	gesandt
streiten	stritt	gestritten
schwimmen	schwamm	geschwommen s.
sehen	sah	gesehen
sein	war	gewesen s.
singen	sang	gesungen
sitzen	saß	gesessen
sprechen	sprach	gesprochen
springen	sprang	gesprungen s.
stehen	stand	gestanden
steigen	stieg	gestiegen s.
streiten	stritt	gestritten
tragen	trug	getragen
treffen	traf	getroffen
trinken	trank	getrunken
tun	tat	getan
vergessen	vergaß	vergessen
verlieren	verlor	verloren
verzeihen	verzieh	verziehen
wachsen	wuchs	gewachsen s.

waschen	wusch	gewaschen
wenden	wandte	gewandt
werden	wurde	geworden s.
wissen	wußte	gewußt
ziehen	zog	gezogen

Imies³ów

Imperfekt czasowników mocnych

Imperfekt czasowników nieregularnych

Particip II

Perfekt haben/sein

Strona bierna

Strona bierna różnych czasów

Konjunktiv Imperfekt

